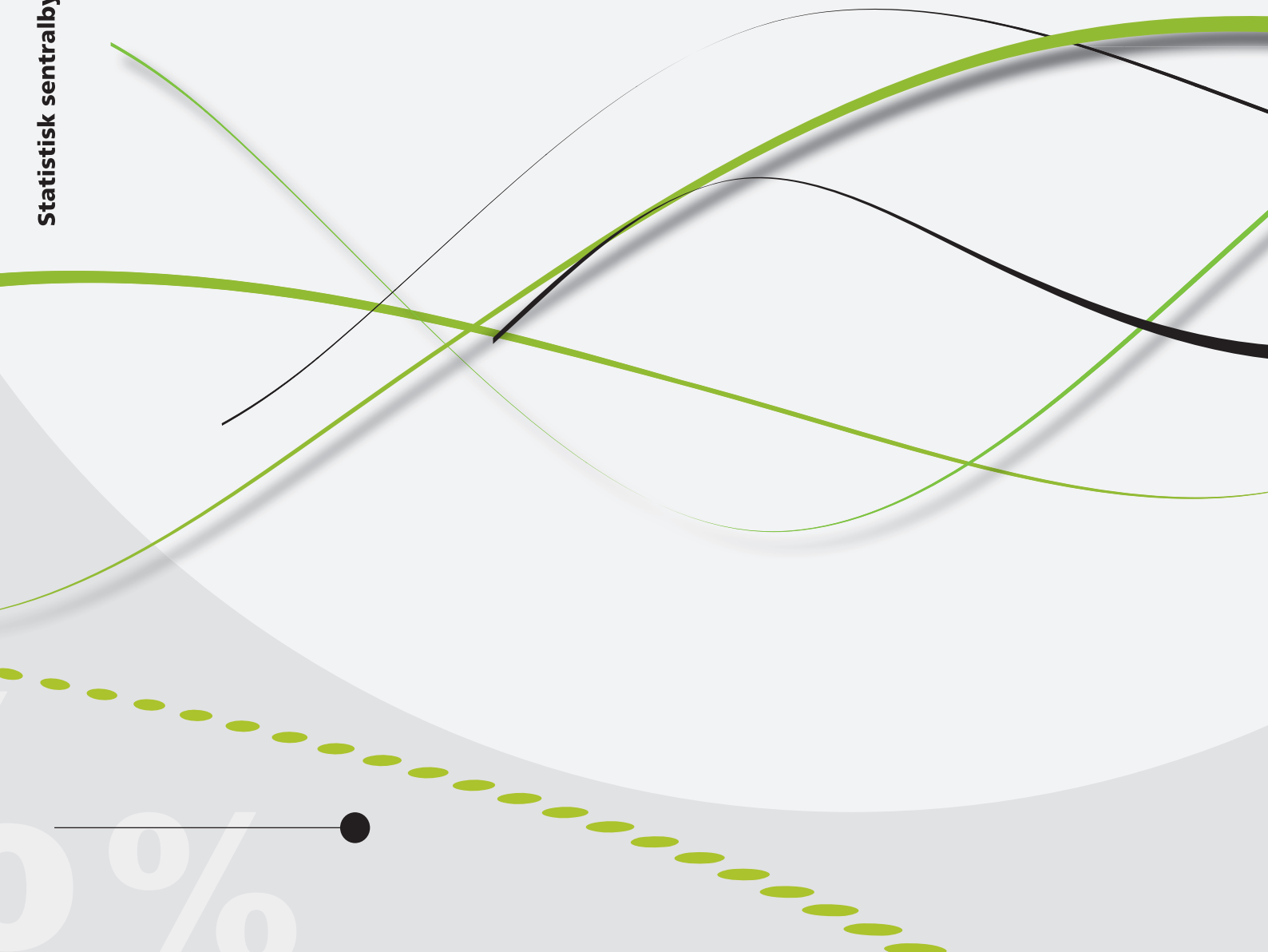

Erik Herstad Horgen

Personer på velferdsytelser utenfor arbeidslivet

Erik Herstad Horgen

Personer på velferdsytelser utenfor arbeidslivet

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	..
Publisert oktober 2014	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-9008-4 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-9009-1 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Emne: Arbeid og lønn, Sosiale forhold og kriminalitet	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Rapporten analyserer hvor mange som mottar velferdsytelser og som samtidig står utenfor arbeidsmarkedet. To grupper blir beskrevet: hele befolkningen og innvandrere i alderen 15-66 år. I tillegg beskriver rapporten hvor mange mottakere av velferdsytelser det er blant personer som tidligere har vært lønnstakere på korttidsopphold, men som etterhvert har bosatt seg i Norge. Resultatene er i hovedsak basert på data fra System for persondata i Statistisk sentralbyrå, men Arbeidskraftsundersøkelsen fra 4. kvartal 2010 er også benyttet.

Publikasjonen er en oppdatering og en videreutvikling av rapporten ”Personer på velferdsordninger og utenfor arbeidslivet” (2012) av Monika Dybdahl Jakobsen, Erik Herstad Horgen og Helge Næsheim og av rapporten ”Lønnstakere på korttidsopphold og sysselsatte innvandrere” (2011) av Christoffer Berge.

Rapporten er finansiert av Arbeids- og sosialdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 14. oktober 2014.

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

I den offentlige debatten diskuteres det om flere av de offentlige velferdsordningene bidrar til at mange blir stående utenfor arbeidslivet. Det verserer ulike tall for hvor mange dette gjelder. I denne rapporten ser vi på tallgrunnlaget for dette med utgangspunkt i det begrepsapparatet SSB anvender og de statistikker vi har. Vi tar for oss to grupper: hele befolkningen og innvandrere (alle i alderen 15-66 år).

Velferdsordninger er et vidt begrep. I denne rapporten definerer vi dette som ytelser fra NAV hvor disse er ment å erstatte helt eller delvis bortfall av arbeidsinntekt. Vi har tatt med dagpenger, sykepenger, AFP, attførings- og uførestønader. Videre har vi tatt med ytelser som ikke er ment å erstatte helt eller delvis bortfall av arbeidsinntekt, slik som etterlattepensjon, kontantstøtte, enslig forsørgerstønad og sosialhjelp. Analysene baserer seg i hovedsak på et datagrunnlag i SSB som er gitt navnet System for persondata (SFP). SFP er etablert for å beskrive personers tilknytning til arbeidsmarkedet, utdanning og velferdsordninger. Vår analyse er basert på tall for året 2010.

I rapporten pekes det for det første på at om man bare summerer over antall personer i ulike velferdsordninger, vil noen personer telle med flere ganger. Det skyldes at man kan være inne på mer enn en velferdsordning på samme tid. For det andre er det en del av personene på velferdsordningene som samtidig er i arbeidsstyrken.

Summerer vi opp alle velferdsytelsene blant personer i alderen 15-66 år får vi 842 500 ytelsesmottakere i 2010, men antallet reduseres til 793 200 når vi justerer for at en person kan motta mer enn én ytelse. Dette svarer til 23,6 prosent av befolkningen i alderen 15-66 år. Når vi trekker fra de som var sysselsatt, ender vi opp med 519 700 personer (15-66 år) som mottok ytelser og som var uten jobb. Det svarer til 15,5 prosent av befolkningen i samme alder. Av disse var 76 400 innvandrere, slik at 17,6 prosent av innvandrerne mottok velferdsytelser uten å være sysselsatt.

Personer som er registrert arbeidsledige inngår også i arbeidsstyrken. I henhold til definisjonen som brukes om arbeidsledige søker disse aktivt og er umiddelbart tilgjengelige for jobb. Trekker vi fra også de som mottar velferdsytelser blant disse, ender vi opp med 471 700 personer som mottakere av velferdsytelser og som er utenfor arbeidsstyrken. Dette tilsvarer 14,0 prosent av befolkningen 15-66 år. Blant innvandrere blir antallet redusert fra 76 400 til 61 900 noe som svarer til 14,2 prosent.

Abstract

This report analyses the number of people receiving welfare benefits while not participating in the labour market. We look at those aged 15-66 years among the entire population and among immigrants. The data used in this report come from a register-based system on employment, education and benefits from Statistics Norway. According to the register data, about 519 700 persons aged 15-66 received at least one welfare benefit without participating in the labour market in 2010. This corresponds to 15.5 per cent of the population. Among these, 76 400 were immigrants – corresponding to 17.6 per cent.

Above, we have defined “not participating in the labour market” as not working. However, in labour market statistics, the labour force is defined as both employed and unemployed. If we instead define “not participating in the labour market” as “not in the labour force”, the number of persons who received a welfare benefit without participating in the labour market was 471 700. This corresponds to 14.0 per cent of the population. The figure among immigrants are reduces from 76 400 to 61 900 when we include the unemployed as participants on the labour market. This corresponds to 14.2 per cent of the immigrants aged 15-66 years.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Bakgrunn	7
1.2. Problemstillinger	7
1.3. Organisering av rapporten	9
2. Definisjonsmessig sammenheng mellom å være mottaker av velferdsytelser og å bli klassifisert som sysselsatt eller arbeidsledig	9
2.1. De formelle definisjoner av sysselsetting og arbeidsledighet	9
2.2. Registerbaserte statistikker.....	10
3. Hvor mange mottar velferdsytelser uten å delta i arbeidslivet?	10
3.1. Hvis man bare regner sysselsatte som deltakere i arbeidslivet	11
3.2. Hvis man også regner registrert helt ledige som deltakere i arbeidslivet	12
3.3. Hvis man også regner andre arbeidssøkende som deltakere i arbeidslivet	12
3.4. Hvis man også regner de under utdanning som deltakere i arbeidslivet.....	12
3.5. Forekomsten av velferdsytelser etter alder	13
4. Beregninger	15
4.1. Hele befolkningen	15
4.2. Innvandrere.....	19
4.3. Lønnstakere på korttidsopphold.....	23
5. Hvor mye arbeider de som mottar velferdsytelser og er sysselsatt?	26
6. Hvor mange av de på velferdsytelser og som er helt utenfor arbeidslivet ønsker å arbeide?	27
6.1. Kobling mellom SFP og AKU	27
6.2. Ønske om arbeid.....	28
Litteratur	30
Vedlegg A: Tabeller	31
Tabellregister	39

1. Innledning

1.1. Bakgrunn

I den offentlige debatten nevnes det som et problem at mange personer i arbeidspålder står «utenfor arbeidslivet». ¹ Både ulike definisjoner av det å stå utenfor arbeidslivet og problemer med dobbelttelling av personer som mottar mer enn én ytelse bidrar til å forklare noe av uenigheten omkring antallet mottakere av velferdsytelser som ikke deltar i arbeidslivet. SSB bruker ikke betegnelsen «arbeidslivet» i sine statistikker. I denne rapporten drøfter vi utsagnet «utenfor arbeidslivet» ut fra ulike tolkninger av dette begrepet, belyst ved betegnelser SSB anvender i sine statistikker. Når vi senere i rapporten anvender betegnelsen «arbeidslivet» er det med referanse til det som er omtalt i den offentlige debatten.

1.2. Problemstillinger

I rapporten behandles to problemstillinger.

Problemstilling 1: Hvor mange personer blant befolkningen i alt og blant innvandrere mottar velferdsytelser, og deltar ikke i arbeidslivet?

Problemstilling 2: Hvor mange lønnstakere på korttidsopphold i Norge i ett gitt år mottar velferdsytelser i etterfølgende år?

Felles for problemstillingene er at man ser personers forhold til arbeidsmarkedet og velferdsordninger. Man anvender da også samme datagrunnlag i drøftingen. Problemstillingene adskiller seg ved at vi ser på to ulike populasjoner av personer. Under problemstilling 1 ser man på hele befolkningen, både bosatte og ikke-bosatte. ² I problemstilling 2 tar vi kun for oss de som er knyttet til arbeidsmarkedet i Norge uten å være registrert bosatt her. I henhold til Folkeregisteret skal man etter hovedregelen være registrert som bosatt i Norge om man forventes å bosette seg her lenger enn 6 måneder.

Nærmere om problemstilling 1

Problemstillingen er formulert slik at man ser for seg en motsetning mellom det å være på en velferdsordning og det å delta på arbeidsmarkedet. For eksempel sies det at den lave arbeidsledigheten i Norge skyldes at man har så gode velferdsordninger sammenlignet med andre land at en del i Norge blir stående utenfor arbeidsstyrken framfor å melde seg som ledig. Det å analysere hvordan velferdsordningene påvirker folks atferd på arbeidsmarkedet ligger utenfor rammen av dette prosjektet, men vi vil likevel gjøre noen få betraktninger rundt dette. Hvis det var slik at våre velferdsordninger i større grad enn i andre land holder folk utenfor arbeidsmarkedet, burde isolert sett andelen utenfor arbeidsstyrken (dvs. de som verken er sysselsatt eller arbeidsledig) vært særlig høy i Norge. Tallene viser det motsatte når vi holder utviklingsland utenfor. Det er få land som har så mange i arbeidsstyrken som i Norge. Det følger av definisjonen av arbeidsstyrken og at vi har så høy andel sysselsatte. Arbeidsledigheten er som kjent lav. Det kan tenkes å være slik at gode velferdsordninger i Norge holder noen borte fra ledighet, og dermed arbeidsmarkedet, sammenlignet med en situasjon med mindre gunstige velferdsordninger. På den annen side kan det også tenkes at noen velferdsordninger gjør det lettere for en del personer å delta på arbeidsmarkedet, enten helt eller delvis. Dette vil i så fall trekke i motsatt retning, slik at vi ender opp med en høyere andel som deltar på arbeidsmarkedet sammenlignet med en situasjon uten disse velferdsytelsene.

¹ <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/politikk/snakkerdesant/Under-deg-som-statsminister-har-antallet-som-star-utenfor-arbeidslivet-okt-7284705.html> og http://www.dagsavisen.no/nyemening/alle_mening/cat1003/subcat1014/thread276216/

² Ikke-bosatte kan være sysselsatte på korttidsopphold i Norge, men også ikke-bosatte som mottar en ytelse eller som er under utdanning. Innvandrere er per definisjon registrerte bosatte.

Nærmere om problemstilling 2

Her ser vi altså på personer som har kommet til Norge for å arbeide, men som fortsatt har bosted i utlandet. Dette er en svært heterogen gruppe. Det er personer som kan arbeide i Norge over flere år, men som pendler fra hjemlandet. Det kan være dagpendling over grensen fra Sverige, langpendlere i f.eks. bygge- og anleggsvirksomhet og i Nordsjøen. Men det vil også være de som er her på kortere arbeidsoppdrag. Alle er i utgangspunkt i arbeid og vi ser så på hva som skjer med dem i noen etterfølgende år og da både med tanke på om de bosettes, fortsatt er i arbeid eller er på velferdsordning.

Hva menes med velferdsytelser og med ikke å delta i arbeidslivet?

Før vi besvarer problemstillingene over må vi klargjøre hva vi mener med velferdsytelser og ikke å delta i arbeidslivet. Førstnevnte definerer vi nedenfor ved å oppgi hvilke typer ytelser vi regner som velferdsytelser. Når det gjelder dette med ikke å delta i arbeidslivet har vi valgt en annen tilnærming da dette ikke er et begrep med en tydelig definisjon. I stedet for å diskutere og eventuelt konkludere med hensyn til hva det betyr å ikke delta i arbeidslivet, tar vi utgangspunkt i fire forskjellige definisjoner av dette når vi besvarer problemstillingen. De fire definisjonene vi benytter er: 1) ikke sysselsatt, 2) verken sysselsatt eller registrert helt arbeidsledig, 3) verken sysselsatt, registrert helt arbeidsledig eller andre arbeidssøkende,³ og 4) verken sysselsatt, registrert helt arbeidsledig, andre arbeidssøkende eller under utdanning. Den andre definisjonen, verken sysselsatt eller arbeidsledig, sammenfaller med å være *utenfor arbeidsstyrken*, som er det begrepet som benyttes i ordinær arbeidsmarkedsstatistikk.

Velferdsytelser kan forstås som ytelser fra velferdsstaten som skal sikre borgernes velferd. Noen av disse ytelsene utbetales uavhengig av om en er sysselsatt eller ikke, og grunnstønad og barnetrygd er eksempler på dette. For andre ytelser er det en sammenheng mellom ytelsene og sysselsetting, dvs. at ytelsene skal sikre inntekt for personer som ikke er sysselsatt. Dagpenger, attføringspenger og varig uførestønad er eksempler på slike ytelser. For noen ytelser er det en mindre klar sammenheng mellom ytelsen og sysselsetting. For eksempel gis etterlattepensjon i utgangspunktet til personer som har mistet sin økonomiske forsørger, men om etterlatte får støtte og hvor mye støtte de evt. får avhenger også av deres egen arbeidsinntekt. Videre gis sosialhjelp uavhengig av om mottakeren er sysselsatt, men personer som har vært lenge uten arbeid har større sannsynlighet for å motta for sosialhjelp (Dølvik, Nadim og Nielsen 2008:22).

I rapporten tar vi i hovedsak utgangspunkt i velferdsytelser fra folketrygden som skal kompensere for tapt arbeidsinntekt, men det er også med noen ytelser der sammenhengen mellom sysselsetting og ytelsen ikke er like klar. Følgende velferdsytelser er tatt med:

- Individstønad
- Dagpenger
- Introduksjonsstønad
- Sykepenger fra folketrygden
- Arbeidsavklaringspenger
- Varig uførestønad (her inngår også foreløpig uførestønad)
- Etterlattepensjon (inkluderer også barnepensjon)
- AFP
- Kontantstøtte
- Enslig forsørgerstønad (overgangsstønad)
- Sosialhjelp

³ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak.

Vi konsentrerer oss om personer i alderen 15-66 år siden vanlig aldersgrense for å få alderspensjon er 67 år i den perioden vi analyserer (2010).

1.3. Organisering av rapporten

Vi nærmer oss problemstillingene ved først å ta for oss den begrepsmessige sammenhengen mellom å motta velferdsytelser og delta i arbeidslivet (kapittel 2). I kapittel 3 besvarer vi problemstilling 1, som gjelder personer i alt og innvandrere. Gjennomgangen i kapittel 3 er ganske overordnet, de mer nøyaktige beregningene er beskrevet nærmere i kapittel 4. I dette kapitlet kommer vi også inn på lønns-takere på korttidsopphold, det vil si besvarer problemstilling 2. I kapitlene 5 og 6 belyser vi beslektede temaer knyttet til problemstilling 1, men her tar vi kun for oss befolkningen i alt. I kapittel 5 ser vi på hvor mye de som er sysselsatt og mottar velferdsytelser jobber. I kapittel 6 tar vi for oss om de på velferdsytelser og som er helt utenfor arbeidslivet, ønsker å jobbe.

Problemstillingene besvares ved hjelp av data fra System for persondata (SFP), samt SFP koblet med data fra Arbeidskraftundersøkelsen (AKU). Bruken av SFP for å besvare problemstillingene er nærmere omtalt i kapittel 3 i denne rapportens forløper (Jakobsen m.fl. 2012). Når det gjelder hele befolkningen er både bosatte og ikke-bosatte personer med i den delen av analysen som utelukkende baserer seg på SFP. Ikke-bosatte kan være sysselsatte på korttidsopphold i Norge, men også ikke-bosatte som mottar en ytelse eller som er under utdanning. I kapitlet der vi ser på ønske om arbeid blant personer i hele befolkningen som mottar velferdsytelser og er helt utenfor arbeidslivet, benyttes AKU i tillegg til SFP. Her er kun bosatte personer med.

2. Definisjonsmessig sammenheng mellom å være mottaker av velferdsytelser og å bli klassifisert som sysselsatt eller arbeidsledig

Vi drøfter dette først ut fra internasjonale anbefalinger om definisjon av sysselsetting og arbeidsledighet. Disse anbefalingene anvendes i Norge i Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), som er den statistikkilden som anvendes når man gjør internasjonale sammenligninger. Hva som gjøres her er derfor relevant når man ser på om velferdsordningene gjør norske tall mindre jamførbare med tall fra andre land. For arbeidsledighetstall basert på data fra administrative registre er situasjonen noe annerledes, og vi ser på dette etterpå.

2.1. De formelle definisjoner av sysselsetting og arbeidsledighet

Sysselsatte defineres som:

- Personer som utførte minst 1 times inntektsgivende arbeid i undersøkelsesuken
- Eller som var midlertidig fraværende fra slikt arbeid.

Arbeidsledig er den som:

- Ikke var sysselsatt i undersøkelsesuken
- Og hadde søkt arbeid i løpet av de siste fire uker
- Og kunne starte i jobb i løpet av to uker

I disse definisjonene inngår ikke det å motta velferdsytelse som noe kriterium som skulle tilsi at man ikke skulle bli definert som sysselsatt eller arbeidsledig.

I gruppen av sysselsatte som er midlertidig fraværende fra arbeid er personer som er fraværende på grunn av egen sykdom eller på fødselspermisjon inkludert. Kravet er at de fortsatt har en fast tilknytning til arbeidsgiver. Dette implementeres gjerne som at det er en fastsatt dato de har rett til å komme tilbake til jobb. Om fraværet varer over en viss periode, må de motta en vesentlig del av lønna for å bli

regnet som sysselsatt. Som lønn regnes også utbetalinger av sykepenger og fødselspenger. Det må presiseres at det å motta slike ytelser i seg selv ikke er det avgjørende, men at det er knyttet til at man har en jobb som man har krav på å komme tilbake til på en bestemt dato. Det finnes for eksempel personer som kan motta sykepenger uten å ha en jobb og de defineres da ikke som sysselsatte.

Ut fra de formelle definisjoner er det altså ikke noe i veien for at man kan være sysselsatt eller arbeidsledig og samtidig motta velferdsytelser. Det betyr imidlertid ikke at velferdsordningene ikke kan påvirke tallet på sysselsatte og arbeidsledige. Er ordningen gunstig i den forstand at det er lite strenge kriterier for å komme inn under ordningen og ytelsen er høy jamført med lønnsnivået i mange yrker, kan det bidra til at folk endrer atferd. Det vil si at de ikke søker aktivt etter arbeid og dermed ikke får seg jobb eller ikke oppfyller betingelsene for å bli definert som arbeidsledig.

2.2. Registerbaserte statistikker

Administrative registre er opprettet for å betjene andre formål enn statistikkformål. Dette innebærer at selv om en baserer seg på de samme internasjonale definisjonene i registerbasert statistikk som i for eksempel AKU, vil målingen av sysselsetting og arbeidsledighet i noen tilfeller måtte skje på andre måter.

Dette gjelder blant annet den registerbaserte statistikken over arbeidsledighet. Ved NAV-kontorene blir kun personer som er registrerte helt arbeidsledige ved NAV tatt med i tallet på arbeidsledige. Personer som deltar på arbeidsmarkedstiltak regnes altså per definisjon ikke som arbeidsledig, og kommer ikke med i arbeidsledighetstallene. Derfor legges tallene for helt arbeidsledige og personer på tiltak ofte sammen ved publisering. Summen av disse omtales da som bruttoledighet.

Videre gjør NAV-kontorene en vurdering av om en person er tilgjengelig for arbeidsmarkedet eller ikke. Vurderes man ikke å være det, telles personen ikke med som registrert helt arbeidsledig. Det å være tilgjengelig for arbeidsmarkedet inngår som et krav i den statistiske definisjon på ledighet. Likevel er det ikke nødvendigvis slik at det å være på en velferdsytelse som uføretrygd eller automatisk skulle tilsi at personen ikke kan være aktuell for noe arbeid. Når en kobler data om samme person fra AKU og fra NAVs registre, ser en at noen personer som i NAVs system klassifiseres som ikke tilgjengelig, oppfatter seg selv å være det. Konklusjonen er derfor at tallet på registrerte arbeidsledige holdes nede ved at personer på visse velferdsordninger automatisk holdes utenfor. Det er da også en av grunnene til tallet på registrerte arbeidsledige ligger noe lavere enn arbeidsledige målt gjennom AKU.

3. Hvor mange mottar velferdsytelser uten å delta i arbeidslivet?

I 2010 var det 793 200 personer som var mottakere av det vi i kapittel 1 definerte som velferdsytelser, noe som tilsvarer 23,6 prosent av befolkningen (se tabell 3.1).⁴ Av de 793 200 mottakerne av velferdsytelser var 106 600 innvandrere, noe som tilsvarer 24,5 prosent av alle innvandrerne i alderen 15-66 år. Som beskrevet kort i kapittel 2 er det ingen motsetning mellom å motta velferdsytelser og å arbeide – og det er følgelig heller ingen motsetning mellom å motta slike ytelser og å delta i arbeidslivet.

Men hva vil det si å delta i arbeidslivet? Det er ikke noe entydig svar på dette. I stedet tar vi høyde for at det å stå utenfor arbeidslivet kan defineres på flere forskjellige måter. Dette gjør vi ved å ta utgangspunkt i fire forskjellige definisjoner, nemlig: 1) ikke sysselsatt, 2) verken sysselsatt eller registrert helt arbeidsledig, 3) verken sysselsatt, registrert helt arbeidsledig eller andre arbeids-

⁴ Som vi skal se seinere mottok de 793 200 mottakerne til sammen 842 500 velferdsytelser.

søkende,⁵ og 4) verken sysselsatt, registrert helt arbeidsledig, andre arbeidssøkende eller under utdanning. Når vi tar med utdanning i det siste alternativet kan det begrunnes med at utdanningsaktivitet kan sees på som en inngang til arbeidslivet på linje med det å søke jobb.

Tabell 3.1. Personer (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter tilknytning til arbeidslivet. Prosent av alle personer i hver gruppe, og absolutte tall avrundet til nærmeste 100. 2010

	Personer i alt (bosatte og ikke bosatte) ¹		Innvandrere (bosatte) ¹	
	Antall	Prosent ²	Antall	Prosent
Mottakere av velferdsytelser i alt	793 200	23,6	106 700	24,5
Herav ikke sysselsatte	519 700	15,5	76 400	17,6
Herav ikke registrert helt arbeidsledige	471 700	14,0	61 900	14,2
Herav ikke andre arbeidssøkende ³⁾	413 400	12,3	45 300	10,4
Herav ikke under utdanning	398 500	11,9	43 600	10,0

¹ Tatt høyde for kvalitetsproblemer knyttet til manglende utmelding av AA-registeret og for at noen av de på sykepengen er på vei ut av arbeidslivet.

² I prosent av bosatte per 1. januar 2011

³ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønning, dagpenger, introduksjonsstønning og nedsatt arbeidsevne på tiltak

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Nedenfor vil vi oppsummere antallet mottakere av velferdsytelser som står utenfor arbeidslivet etter disse fire forskjellige definisjonene av å stå utenfor. Deretter beskriver vi forekomsten av velferdsytelser etter alder for personer i alt og for innvandrere. Dette gjør vi siden disse to gruppene har forskjellige alderssammensetninger og siden omfanget av mottakere av velferdsytelser varierer etter alder. I tabell 3.2 ser vi at andelen som er i alderen 30-39 år er en god del større blant innvandrere enn blant hele befolkningen sett under ett, og tilsvarende at andelen over 50 år er lavere blant innvandrere. Senere skal vi også se at mottak av velferdsytelser til en viss grad henger sammen med alder og at noen velferdsytelser er mer vanlig blant de eldre enn yngre – og motsatt.

Tabell 3.2. Personer (15-66 år) i SFP, etter alder. Prosent. 2010

	15-66 år	15-29 år	30-39 år	40-49 år	50-61 år	62-66 år
Personer i alt	100,0	28,4	20,3	21,2	21,8	8,4
Innvandrere i alt	100,0	29,5	30,1	22,5	14,6	3,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.1. Hvis man bare regner sysselsatte som deltakere i arbeidslivet

For å si noe om antallet som er mottakere av velferdsytelser og som står utenfor av arbeidslivet, tar vi først utgangspunkt i den ”strengeste” definisjonen av det å delta i arbeidslivet – nemlig å være sysselsatt. Her kan det innvendes at de som jobber lite og/eller har hovedinntekten sin fra velferdsytelser ikke deltar i arbeidslivet eller deltar i svært liten grad. Vi drøfter ikke dette nærmere her, men i kapittel 5 beskriver vi hvor mye de som er sysselsatt og som mottar velferdsytelser jobber.

Normalt regnes mottakere av sykepengen som sysselsatte siden disse har en jobb som de bare er midlertidig borte fra. Det gjør vi også i hovedsak her, men vi tar i tillegg høyde for at noen av mottakerne ikke kommer tilbake i arbeid. Vi har ikke regnet de som mottar sykepengen i 2010 og forsvinner ut av jobb året etter som sysselsatte i 2010. Blant dem som mottok sykepengen i november 2010⁶ var 22 prosent ikke i jobb året etter, tilsvarende andel blant innvandrerne var 30 prosent. Disse har vi altså ikke regnet som sysselsatte i 2010, noe som er nærmere beskrevet i kapittel 4. Vi har i tillegg tatt høyde for at det foreligger en del kvalitetsproblemer med data, nærmere bestemt at vi kan trekke fra en del av dem som ifølge registerdata er sysselsatte men som det er en viss sannsynlighet for ikke er det i virkelighet-

⁵ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønning, dagpenger, introduksjonsstønning og nedsatt arbeidsevne på tiltak.

⁶ Og i tillegg var under 67 år og med i SFP i 2011.

heten.⁷ Dette er nærmere beskrevet i rapporten som denne rapporten er en videreføring av (Jakobsen m.fl. 2012:13-16).

Etter justeringene med tanke på datakvalitet og med tanke på mottakere av sykepenger som forsvinner ut, står vi igjen med 519 700 personer som var mottakere av velferdsytelser og som ikke var sysselsatt i 2010. Dette tilsvarer 15,5 prosent av befolkningen, dvs. en økning på 0,2 prosentpoeng fra 2009. I denne gruppen inngår alle personer i alderen 15-66 år.⁸ Hvis vi ser på innvandrere for seg var det 76 400 personer som var mottakere av velferdsytelser og som ikke jobbet i 2010, en andel på 17,6 prosent.

3.2. Hvis man også regner registrert helt ledige som deltakere i arbeidslivet

Vi har til nå kun regnet de sysselsatte som deltakere i arbeidslivet. Det kan imidlertid innvendes at det å delta i arbeidslivet ikke utelukkende behøver å være avhengig av om man er i arbeid eller ei. En person som er arbeidsledig kan sies å delta i arbeidslivet i den forstand at han eller hun er tilgjengelig for arbeid og søker arbeid. Svært mange av de arbeidsledige kommer seg også i jobb. I SSBs begreper, som følger internasjonale anbefalinger, defineres da også *arbeidsstyrken* som summen av sysselsatte og arbeidsledige. Hvis man setter likhetstegn mellom å være "utenfor arbeidslivet" og å være "utenfor arbeidsstyrken", reduseres antallet mottakere av velferdsytelser som er utenfor arbeidslivet fra 519 700 til 471 700 personer (se tabell 3.1). Dette svarer til 14,0 prosent av befolkningen 15-66 år, som er 0,1 prosentpoeng høyere enn i 2009. Blant innvandrere blir antallet mottakere som er utenfor redusert fra 76 400 til 61 900 personer når vi setter likhetstegn mellom å delta i arbeidslivet og å være i arbeidsstyrken. Dette svarer til 14,2 prosent, altså 0,2 prosentpoeng høyere enn for befolkningen i alt.

3.3. Hvis man også regner andre arbeidssøkende som deltakere i arbeidslivet

I tråd med tankegangen bak å behandle registrerte helt arbeidsledige som deltakere i arbeidslivet kan man i tillegg argumentere for at andre grupper av arbeidssøkende også kan tenkes å delta i arbeidslivet. I kategorien *andre arbeidssøkende* inngår personer som deltar i tiltak og/eller at de mottar ytelser der målet er at de skal komme i arbeid. En innvending mot å inkludere disse er at en del av dem aldri vil komme i jobb, noe man imidlertid også kan innvende mot å inkludere de registrert helt arbeidsledige. Hvis man likevel inkluderer de andre arbeidssøkende som deltakere i arbeidslivet, står vi igjen med 413 400 personer som mottok velferdsytelser og som ikke deltok i arbeidslivet i 2010 (se tabell 3.1). Dette svarer til 12,3 prosent av befolkningen det året, en økning på 0,2 prosentpoeng fra 2009. Når vi ser på innvandrere for seg, var det 45 300 personer som mottok velferdsytelser og som ikke deltok i arbeidslivet. Dette svarer til 10,4 prosent av innvandrerne, altså 1,9 prosentpoeng lavere enn blant hele befolkningen. Denne forskjellen kan trolig i stor grad relateres til forskjeller i alderssammensetninger mellom de to gruppene, siden innvandrerne som befolkningsgruppe er yngre enn befolkningen sett under ett.

3.4. Hvis man også regner de under utdanning som deltakere i arbeidslivet

Før vi tar for oss forekomsten av velferdsytelser i forskjellige aldersgrupper, vil vi ta for oss den "minst strenge" definisjonen av å delta i arbeidslivet, nemlig å være under utdanning i tillegg til de ovennevnte aktivitetene. De aller fleste som tar en utdanning gjør det med sikte på å komme i arbeid, da det på mange måter er en forberedelse til arbeidslivet. Slik kan man argumentere for at dette også kan sees på

⁷ Vi har lagt til grunn samme omfang av kvalitetsproblemer blant innvandrerne som blant resten av befolkningen.

⁸ Det vil si både bosatte og ikke bosatte – og både innvandrere og befolkningen for øvrig.

som å delta i arbeidslivet. Når vi også definerer de under utdanning – altså i tillegg til de sysselsatte, de registrert helt arbeidsledige og de andre arbeidssøkende – som å delta i arbeidslivet, står vi igjen med 398 500 personer som mottar velferdsytelser og som ikke deltar (se tabell 3.1). Dette svarer til 11,9 prosent av befolkningen, opp 0,2 prosentpoeng fra 2009.

Siden det er svært vanlig å jobbe ved siden av studier i Norge gjør vi her oppmerksom på at mange i denne gruppen allerede ble regnet som deltakere i arbeidslivet da vi satte grensen ved at man måtte være sysselsatt. Av de 398 500 personene som vi etter denne definisjonen regner som mottakere av velferdsytelser og ikke deltakere i arbeidslivet, var 43 600 innvandrere. Dette svarer til 10,0 prosent av innvandrere i alt, 1,9 prosentpoeng lavere enn befolkningen i alt. Også denne forskjellen må blant annet kunne relateres til forskjeller i alderssammensetningen, noe vi skal gå nærmere inn på i resten av dette kapitlet.

3.5. Forekomsten av velferdsytelser etter alder

I tabell 3.2 så vi at innvandrerne som gruppe er yngre enn hele befolkningen sett under ett. Dette gjelder også personer på korttidsopphold, om enn i noe mindre grad. Vi skal i det videre se på omfanget av velferdsytelser etter alder og for hver enkelt av de tre gruppene som er omtalt tidligere i dette kapitlet. I tabell 3.3 ser vi at det blant personer i alderen 15-66 år ble mottatt omtrent 842 500 velferdsytelser. Som tidligere nevnt var det 793 200 mottakere av velferdsytelser i denne alderen. Dette avviket skyldes selvsagt at det er mulig å motta mer enn én ytelse, de 793 200 mottakerne mottok til sammen 842 500 velferdsytelser. Tabell 3.3 viser hvordan det vi i denne rapporten har definert som velferdsytelser er fordelt innad i forskjellige aldersklasser.

Tabell 3.3. Velferdsytelser blant personer (15-66 år) i alt, etter alder. 2010

	15-66 år						15-29 år						30-39 år						40-49 år						50-61 år						62-66 år					
	Antall						Prosent						Antall						Prosent						Antall						Prosent					
Velferdsytelser i alt	842 539	124 667	146 882	162 102	233 533	175 355	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0						
Individstønad ¹⁾	11 869	6 272	2 885	1 869	784	59	1,4	5,0	2,0	1,2	0,3	0,0	11 869	6 272	2 885	1 869	784	59	1,4	5,0	2,0	1,2	0,3	0,0	11 869	6 272	2 885	1 869	784	59						
Dagpenger	62 877	16 641	17 878	14 359	10 832	3 167	7,5	13,3	12,2	8,9	4,6	1,8	62 877	16 641	17 878	14 359	10 832	3 167	7,5	13,3	12,2	8,9	4,6	1,8	62 877	16 641	17 878	14 359	10 832	3 167						
Introduksjonsstønad	8 600	3 918	3 079	1 238	350	15	1,0	3,1	2,1	0,8	0,1	0,0	8 600	3 918	3 079	1 238	350	15	1,0	3,1	2,1	0,8	0,1	0,0	8 600	3 918	3 079	1 238	350	15						
Sykepenger fra folketrygden	107 406	15 586	25 125	27 438	30 756	8 501	12,7	12,5	17,1	16,9	13,2	4,8	107 406	15 586	25 125	27 438	30 756	8 501	12,7	12,5	17,1	16,9	13,2	4,8	107 406	15 586	25 125	27 438	30 756	8 501						
Arbeidsavklaringspenger	173 968	28 018	42 383	53 828	44 651	5 088	20,6	22,5	28,9	33,2	19,1	2,9	173 968	28 018	42 383	53 828	44 651	5 088	20,6	22,5	28,9	33,2	19,1	2,9	173 968	28 018	42 383	53 828	44 651	5 088						
Varig uførestønad ²⁾	299 383	8 468	16 249	43 633	128 909	102 124	35,5	6,8	11,1	26,9	55,2	58,2	299 383	8 468	16 249	43 633	128 909	102 124	35,5	6,8	11,1	26,9	55,2	58,2	299 383	8 468	16 249	43 633	128 909	102 124						
Etterlattepensjon ³⁾	26 857	5 526	745	2 802	10 136	7 648	3,2	4,4	0,5	1,7	4,3	4,4	26 857	5 526	745	2 802	10 136	7 648	3,2	4,4	0,5	1,7	4,3	4,4	26 857	5 526	745	2 802	10 136	7 648						
AFP ⁴⁾	47 297	-	-	-	-	47 297	5,6	-	-	-	-	27,0	47 297	-	-	-	-	47 297	5,6	-	-	-	-	27,0	47 297	-	-	-	-	47 297						
Kontantstøtte	31 067	11 311	16 514	3 067	163	12	3,7	9,1	11,2	1,9	0,1	0,0	31 067	11 311	16 514	3 067	163	12	3,7	9,1	11,2	1,9	0,1	0,0	31 067	11 311	16 514	3 067	163	12						
Enslig forsørgerstønad ⁵⁾	22 712	10 697	9 281	2 618	116	-	2,7	8,6	6,3	1,6	0,0	-	22 712	10 697	9 281	2 618	116	-	2,7	8,6	6,3	1,6	0,0	-	22 712	10 697	9 281	2 618	116	-						
Sosialhjelp	50 503	18 230	12 743	11 250	6 836	1 444	6,0	14,6	8,7	6,9	2,9	0,8	50 503	18 230	12 743	11 250	6 836	1 444	6,0	14,6	8,7	6,9	2,9	0,8	50 503	18 230	12 743	11 250	6 836	1 444						

¹⁾ Individstønad er en samlebetegnelse for alle stønader til tiltaksmottakere.

²⁾ Her inngår også foreløpig uførestønad.

³⁾ Etterlattepensjon inkluderer også barnpensjon.

⁴⁾ Det er mangelfulle opplysninger om visse grupper av nye mottakere av offentlig AFP.

⁵⁾ Enslig forsørgerstønad består av overgangsstønad.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Av de ytelsene som vi har definert som velferdsytelser ser vi i tabell 3.3 at forekomsten varierer mellom de forskjellige aldersklassene. Når vi ser på hele aldersgruppen 15-66 år er varig uførestønad den vanligste velferdsytelsen av dem vi tar for oss her (35,5 prosent). Forekomsten av denne ytelsen er klart høyest blant de eldste mottakerne av velferdsytelser. Varig uførestønad utgjør over halvparten av det vi her definerer som velferdsytelser og som gis til de i alderen 50-66 år. Vi ser også at AFP er nest mest utbredt blant velferdsytelsene som gis til de i alderen 62-66, dette er som kjent en ytelse ingen under 62 år mottar.

Den nest største velferdsytelsen blant mottakerne i alt (15-66 år) er arbeidsavklaringspenger (20,6 prosent). Denne ytelsen er svært lite utbredt blant de eldste, men er ganske utbredt blant mottakerne i alle de andre aldersgruppene. Dette er den mest vanlige velferdsytelsen av de velferdsytelsene som gis til de under 50 år. Deretter følger sykepenger fra folketrygden (12,7 prosent) som den tredje mest utbredte velferdsytelsen blant mottakerne i alt (15-66 år). Retten til sykepenger er

knyttet til arbeid, så sykepenger er naturlig nok mest utbredt i gruppene der sysselsetting er høyest, det vil si blant de i alderen 30-49 år. Andre forhold som vi kan trekke frem er at dagpenger er mer utbredt blant velferdsytelsene som gis til de yngre mottakerne, og at stønadene kontantstøtte og enslig forsørgerstønad er mest utbredt blant mottakerne under 40 år

I tabell 3.4 ser vi en lignende oversikt som i tabell 3.3, men for innvandrere. De tidligere nevnte 106 600 innvandrere som var mottakere av velferdsytelser, mottar i alt 118 749 ytelser (tabell 3.4). Som tidligere nevnt, henger denne differansen sammen med at én person kan motta flere velferdsytelser. Blant innvandrere som mottar velferdsytelser er det arbeidsavklaringspenger som er den vanligste velferdsytelsen å motta (18,8 prosent). Vi husker at varig uførestønad var mest vanlig da vi så på hele befolkningen. Her kommer de tidligere nevnte forskjellene i alderssammensetninger tydelig til syne. Blant innvandrere i alderen 62-66 år som er mottakere av velferdsytelser ser vi nemlig at varig uførestønad er omtrent like utbredt som blant befolkningen sett under ett (henholdsvis 57,0 og 58,2 prosent). I tabell 3.2 så vi at det er relativt færre innvandrere i denne alderen (3,3 prosent) enn i hele befolkningens ett under ett (8,4 prosent). Så når varig uførestønad er mindre utbredt blant innvandrere som er mottakere av velferdsytelser enn blant tilsvarende gruppe i hele befolkningen, henger det sammen med at alderssammensetningen i de to gruppene er forskjellige.

En annen velferdsytelse som skiller seg ut blant innvandrere som er mottakere av velferdsytelser, er naturlig nok introduksjonsstønad. Dette er da også en ytelse som gis til nyankomne flyktninger med familie, vi ser at den er mest utbredt blant de under 30 år. Videre er sosialhjelp mer utbredt blant velferdsytelsene som innvandrere mottar (15,2 prosent) enn blant velferdsytelsene som hele befolkningen mottar (6,0 prosent). Dette kan blant annet henge sammen med at innvandrere har færre rettigheter til å motta andre former for velferdsytelser. Som et eksempel på dette kan man se på forekomsten av henholdsvis sosialhjelp og AFP blant velferdsytelsene som mottas blant innvandrere i alderen 62-66 år og blant hele befolkningen i samme alder. Vi ser at sosialhjelp utgjør 9,2 prosent av velferdsytelsene som går til innvandrere i denne aldersgruppen, sammenlignet med bare 0,8 prosent blant hele befolkningen. Tilsvarende andeler for AFP er 14,6 prosent blant innvandrere 62-66 år og 27,0 prosent blant hele befolkningen.

Med disse unntakene er hovedbildet noenlunde likt blant innvandrere som er mottakere av velferdsordninger som blant tilsvarende gruppe i hele befolkningen. Sykepenger er mest utbredt blant mottakerne som er i aldersklasser der sysselsettingen er høyest (30-49 år), dagpenger er mest utbredt blant de yngre og kontantstøtte og enslig forsørgerstønad er vanligst blant mottakerne under 40 år.

Tabell 3.4. Velferdsytelser blant innvandrere (15-66 år), etter alder. 2010

	15-66 år						15-29 år						30-39 år						40-49 år						50-61 år						62-66 år					
	Antall						Prosent						Antall						Prosent						Antall						Prosent					
Velferdsytelser i alt	118 749	23 947	34 205	28 627	23 648	8 322	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0						
Individstønad ¹⁾	5 465	1 567	2 124	1 313	441	20	4,6	6,5	6,2	4,6	1,9	0,2	16,8	15,6	18,0	15,7	9,4	3,1	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Dagpenger	16 870	3 734	6 153	4 496	2 231	256	14,2	15,6	18,0	15,7	9,4	3,1	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Introduksjonsstønad	8 590	3 915	3 076	1 234	350	15	7,2	16,3	9,0	4,3	1,5	0,2	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Sykepenger fra folketrygden	12 138	2 089	3 990	3 398	2 271	390	10,2	8,7	11,7	11,9	9,6	4,7	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Arbeidsavklaringspenger	22 334	1 834	5 499	8 358	6 129	514	18,8	7,7	16,1	29,2	25,9	6,2	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Varig uførestønad ²⁾	17 531	412	721	3 228	8 428	4 742	14,8	1,7	2,1	11,3	35,6	57,0	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Etterlattepensjon ³⁾	2 174	232	183	499	853	407	1,8	1,0	0,5	1,7	3,6	4,9	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
AFP ⁴⁾	1 211	-	-	-	-	1 211	1,0	-	-	-	-	14,6	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Kontantstøtte	10 468	3 662	5 607	1 138	59	2	8,8	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Enslig forsørgerstønad ⁵⁾	3 883	1 484	1 874	503	22	-	3,3	6,2	5,5	1,8	0,1	-	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						
Sosialhjelp	18 085	5 018	4 978	4 460	2 864	765	15,2	21,0	14,6	15,6	12,1	9,2	12,1	11,7	11,9	9,6	4,7	2,2	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0	14,2	15,3	16,4	4,0	0,2	0,0						

¹⁾ Individstønad er en samlebetegnelse for alle stønader til tiltaksmottakere.

²⁾ Her inngår også foreløpig uførestønad.

³⁾ Etterlattepensjon inkluderer også barnepensjon.

⁴⁾ Det er mangelfulle opplysninger om visse grupper av nye mottakere av offentlig AFP.

⁵⁾ Enslig forsørgerstønad består av overgangsstønad.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4. Beregninger

I forrige kapittel gikk vi gjennom antallet mottakere av velferdsytelser og som ikke deltar i arbeidslivet etter fire forskjellige definisjoner av å delta i arbeidslivet. Dette gjorde vi for hele befolkningen og for innvandrere. I dette kapitlet vil vi gå nærmere inn på beregningene som er gjort for å komme frem til disse tallene. Vi ser først på hele befolkningen samlet og deretter på tilsvarende tall for innvandrere.

Siden personer på korttidsopphold består av enten lønnskakere eller arbeidsledige, ser vi i dette kapitlet også nærmere på omfanget av å motta velferdsytelser blant dem som var på korttidsopphold i henholdsvis 2008 og 2009 og som var registrert bosatt i 2010.

4.1. Hele befolkningen

I tabell 4.1 presenteres både antallet ytelser som utbetales og antallet personer som mottar ulike velferdsytelser blant hele befolkningen. Venstre kolonne i tabellen viser en fulltelling av antall ytelser blant personer i alderen 15-66 år, og er altså identisk med venstre kolonne i tabell 3.3 der vi så på forekomsten av velferdsytelser etter alder. Som nevnt kan en person motta mer enn en stønad. I høyre kolonne i tabell 4.1 er derfor dubletter fjernet slik at en person står som mottaker av kun én ytelse. Ytelsene er prioritert i samme rekkefølge som tabellen, der de øverste kategoriene i tabellen blir prioritert foran de nederste kategoriene. Det vil si at en person som mottar både dagpenger og kontantstøtte regnes som mottaker av dagpenger. Denne prioriteringsrekkefølgen er blant annet valgt for å synliggjøre grad av nærhet til arbeidsstyrken for personer utenfor arbeidsstyrken.⁹ I tabellen er alle ytelsene i SFP for personer under 67 år tatt med, med unntak av pensjoner fra andre enn NAV. Alle mottakere av ytelser i aldersgruppen 15-66 er med, både bosatte og ikke-bosatte.

Tabell 4.1. Antall ytelser blant personer (15-66 år) og antall personer (15-66 år) som mottar en ytelse. 2010

	Antall ytelser	Antall personer som mottar en ytelse (prioritert)
I alt	842 316	793 212
Dagpenger, individstønad, m.m. ¹	83 123	83 123
Sykepenger fra folketrygden	107 406	105 671
Arbeidsavklaringspenger	173 968	172 008
Varig uførestønad ²	299 383	291 349
Etterlattepensjon	26 857	23 635
AFP	47 297	46 995
Kontantstøtte	31 067	25 412
Enslig forsørgerstønad	22 712	16 258
Sosialhjelp	50 503	28 761

¹ Her inngår også introduksjonsstønad

² Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Som en ser, blir ytelsene til sammen 842 316, mens i alt 793 212 personer mottok disse ytelsene i 2010. I underkant av 12 700 av disse ytelsesmottakerne var ikke-bosatte. Samme person kan motta flere ytelser, og det ser ut som det er særlig vanlig å kombinere sosialhjelp med andre ytelser.

Til sammen 463 357 personer mottok en av de helserelaterte ytelsene arbeidsavklaringspenger og varig uførestønad i 2010. Dette utgjorde 13,8 prosent av befolkningen 15-66 år,¹⁰ noe som er 0,5 prosentpoeng høyere enn tilsvarende andel i 2009 (Jakobsen m.fl. 2012: 17). Ikke-bosatte er ikke med i nevneren (befolkningen) her siden det vil være vanskelig å tallfeste hvor mange de ikke-

⁹ Se side 15 i dokumentasjonsnotatet http://www.ssb.no/emner/06/90/notat_201147/notat_201147.pdf for ytterligere begrunnelse av prioriteringsrekkefølgen.

¹⁰ Antall personer 15-66 år bosatt i Norge var 3 361 559 1. januar 2011.

<http://www.ssb.no/folkemengde/> (Statistikkbanktabell 07459: Folkemengde, etter kjønn og ettårig alder. 1. januar (K)).

bosatte i Norge totalt er. Holder vi de knapt 8 600 ikke-bosatte mottakerne av helserelaterte ytelser utenfor, blir andelen 13,5 prosent.

Sykemeldte med jobb regnes ifølge internasjonale anbefalinger som sysselsatte med midlertidig fravær. Hvor mange av de som mottok sykepenger i 2010 som kan regnes som midlertidig fraværende, og hvor mange som var på vei ut av arbeidslivet, kommer vi tilbake til i neste underkapittel. Hvis en likevel regner alle som mottar sykepenger som mottakere av helserelaterte ytelser, blir det slik at 569 028 personer mottok helserelaterte ytelser i 2010. Dette utgjorde 16,9 prosent av befolkningen fra 15 til og med 66 år,¹¹ noe som er 0,3 prosentpoeng høyere enn i 2009 (Ibid.: 18).

Antall som mottar sykepenger og er tilbake i jobb året etter

Noen sykemeldte vender tilbake til arbeid, mens andre går over på helserelaterte ytelser. Hvor stor andel som vender tilbake til arbeid vil kunne variere blant annet med diagnose(r), alder og kjønn. Vi vil her ved hjelp av SFP-data forsøke å gi et bilde av hvor mange av dem som mottar sykepenger fra folketrygden som vender tilbake til arbeid, og hvor mange som ikke gjør det. Konkret presenteres hvilke aktiviteter eller ytelser de som mottok sykepenger fra folketrygden i 2010 hadde året etter.

Tabell 4.2. Personer (15-66 år) som mottok sykepenger i 2010, etter aktivitet eller ytelser i 2010 og 2011

	2010	2011
I alt	107 406	105 270
Sysselsatt	102 146	82 403
Registrert helt ledig	2 111	2 741
Andre arbeidssøkere ¹	215	1 962
Ordinær utdanning	128	1 592
Sykepenger	2 806	395
Arbeidsavklaringspenger	-	8 448
Varig uførepensjon ²	-	3 336
Etterlattepensjon inkl. barnepensjon	-	41
AFP-pensjon	-	439
Alderspensjon	-	179
Pensjoner fra andre enn NAV/Folketrygden	-	242
Kontantstøtte	-	114
Enslig forsørgerstønad	-	105
Sosialhjelp	-	192
Nedsatt arbeidsevne, ikke på tiltak	-	130
Ukjent status	-	2 951

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også foreløpig uførepensjon

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Som en ser av tabell 4.2 mottok 107 406 personer sykepenger i 2010, og 105 270 av disse var under 67 år og var med i SFP¹² året etter. Et flertall av sykepengemottakerne i 2010 er sysselsatt året etter, 82 403 personer. Dette utgjør 78,3 prosent av de 105 270 personene som er med i SFP og under 67 år i 2011. Hvis vi setter grensen for å delta i arbeidslivet ved om man er sysselsatt eller ikke, var de resterende 22 867 av mottakerne av sykepenger i 2010 ikke lenger deltakere i arbeidslivet i 2011. Hvis vi også regner helt registrert ledige som deltakere i arbeidslivet, var 20 126 av mottakerne av sykepenger i 2010 ikke lenger deltakere i arbeidslivet i 2011. Hvis vi i tillegg inkluderer andre arbeidssøkere¹³ blir tallet 18 164 personer, og hvis vi også inkluderer de under utdanning som deltakere i arbeidslivet blir tallet redusert til 16 572 personer. 12 179 (11,6 prosent) mottok sykepenger, arbeidsavklaringspenger eller varig uførestønad i 2011.

¹¹ Holder vi de ikke-bosatte mottakerne av sykepenger og helserelaterte ytelser utenfor (i alt 9 051 personer), blir andelen 16,7 prosent.

¹² Av differansen på 2 136 personer mellom 2010 og 2011 hadde 1 113 blitt 67 år i 2011, mens 1 023 ikke lenger var med i SFP.

¹³ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad, og nedsatt arbeidsevne på tiltak.

Antall som mottar velferdsytelser uten å delta i arbeidslivet

Tabell 4.3 viser hvor mange personer som mottar en ytelse som er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning, eller ingen av delene. I kategorien "andre arbeidssøkere" har vi inkludert personer som tar del i *ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne)* eller har *nedsatt arbeidsevne og er på tiltak*, samt personer som mottar ytelsene individstønning, dagpenger eller introduksjonsstønning. Hvis ikke annet nevnes er det de samme ytelsene og/eller tiltakene som inngår i kategorien "andre arbeidssøkere" i resten av rapporten.

Som en ser av tabell 4.3 er en stor andel av de som mottar sykepenger samtidig sysselsatt. Flertallet av de som mottar dagpenger er arbeidssøkere, og de fleste mottakerne av varig uføretrygd og AFP tilhører restgruppen som verken er sysselsatt, arbeidssøkere eller under utdanning. Omtrent halvparten av de på arbeidsavklaringspenger tilhører restgruppen.

Det at hele 64 prosent av kontantstøttemottakerne er sysselsatt kan ha sammenheng med bruk av annen barnepass enn barnehage. I tillegg kan begge foreldre søke om kontantstøtte uavhengig av hvem som er hjemme for å passe barnet. Ytelsen går til husholdningen, men det er den personen som har søkt og som mottar kontantstøtten som blir registrert som mottaker av ytelsen i SFP. Vel halvparten av de som mottar enslig forsørgerstønning er sysselsatt, mens over halvparten av sosialhjelpsmottakerne tilhører restgruppen. Sosialhjelp er, som kontantstøtte, en ytelse som gis til husholdningen. Tilsvarende som ved kontantstøtte er det den personen i husholdningen som søker og mottar sosialhjelp som blir registrert som mottaker av denne ytelsen i SFP.

Til sammen var 306 386 personer (38,6 prosent) av de som mottok ytelser også sysselsatt i 2010, og 45 271 var registrert helt arbeidsledige.¹⁴ Begge disse gruppene er i arbeidsstyrken siden definisjonen av denne innbefatter både sysselsatte og arbeidsledige. Hvis vi tar utgangspunkt i at det bare er de sysselsatte som deltar i arbeidslivet, var det 486 826 personer som mottok velferdsytelser uten å delta i arbeidslivet i 2010. Dette tilsvarer 14,5 prosent av bosatte personer (per 1.1.2011) i alderen 15-66 år. Men hvis vi tar utgangspunkt i at de 45 271 registrert helt ledige også deltok i arbeidslivet, slik at deltakelse i arbeidslivet er ensbetydende med å være i arbeidsstyrken, var 441 555 personer mottakere av velferdsordninger og utenfor arbeidslivet. Dette tilsvarer 13,1 prosent av bosatte personer (per 1.1.2011) i alderen 15-66 år. Det vil imidlertid kunne være slik at noen av de registrert helt ledige aldri får jobb og slik sett ikke deltar i arbeidslivet.

I kategorien *andre arbeidssøkende* inngår personer som tar del i tiltak og/eller mottar ytelser med det som mål at de skal komme i arbeid. Også her kan det være slik at noen av dem aldri får jobb. Hvis en likevel tar utgangspunkt i at denne gruppen deltar i arbeidslivet, var 385 189 personer mottakere av velferdsytelser og utenfor arbeidslivet i 2010.

De 13 274 personene som mottok en ytelse og var under utdanning i 2010 kan ses som personer som øker sin kompetanse og forbereder seg til arbeidslivet. Sett på denne måten vil sannsynligvis relativt mange av disse komme inn i arbeidslivet på et senere tidspunkt. Hvis vi behandler dem som deltakere i arbeidslivet i tillegg til de ovennevnte gruppene, var 371 915 personer mottakere av velferdsytelser og utenfor arbeidslivet.

I forrige underkapittel så vi hvor stor andel av personene som mottok sykepenger i 2010 som var utenfor arbeidslivet i 2011 (tabell 4.2). Dette utgjorde 22 867 personer hvis en definerer kun sysselsatte som innenfor arbeidslivet og 20 126

¹⁴ Personer kan ha flere statuser samtidig. I tabell 4.3 er alle som er sysselsatt trukket ut først, fulgt av personer som er arbeidssøkere eller på tiltak, og deretter personer under utdanning. En person som både er registrert helt arbeidsledig og er under utdanning plasseres med andre ord i gruppen for registrert helt arbeidsledig.

personer hvis vi også tar med de som er registrert helt arbeidsledige. Legger en disse til gruppen utenfor arbeidslivet i 2010, var 509 693 utenfor om en definerer kun sysselsatte som deltakere i arbeidslivet. Tilsvarende var 461 681 personer utenfor om en i tillegg definerer de som er registrert helt arbeidsledige som innenfor arbeidslivet.

I rapporten som denne rapporten er en videreføring av, gjorde vi en del vurderinger av hvor omfattende manglende utmelding fra Aa-registeret kan være (Jakobsen m.fl. 2012:13-16). Ifølge kontrollene var 9,4 prosent av *lønnstakere heltid* eller *-deltid* med varig uførestønad (100 prosent uføregrad), og 3,3 prosent av *lønnstakere heltid* eller *-deltid* med AFP utmeldt fra Aa-registeret fem uker senere. Vi trakk også frem at mangelfulle dateringer i LTO og selvangivelsesregisteret, ulike referanseperioder i Arena og SFP og forsinkede utbetalinger av ytelser kunne bidra til at personer feilaktig blir registrert som både sysselsatt og som mottakere av ytelser. Hvis vi tar utgangspunkt i at 9,4 prosent av de 69 542 sysselsatte med varig uførestønad og 3,3 prosent av de 11 424 sysselsatte på AFP (se tabell 4.3) egentlig skulle vært utmeldt av AA-registeret, og at om lag 1 prosent av de 306 386 sysselsatte på velferdsytelser feilaktig blir registrert som sysselsatte, kan vi av kvalitetshensyn trekke fra omtrent 10 000 personer fra tallet på sysselsatte.

Tabell 4.3. Personer (15-66 år) på velferdsytelser, etter type velferdsytelse og om de er sysselsatt, registrert helt arbeidsledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)				
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken		
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning	Rest
I alt						
Antall	793 212	306 386	45 271	56 366	13 274	371 915
Prosent	100,0	38,6	5,7	7,1	1,7	46,9
Dagpenger, individstønad, m.m.²						
Antall	83 123	26 167	35 627	21 329	-	-
Prosent	100,0	31,5	42,9	25,7	-	-
Sykepenger fra folketrygden						
Antall	105 671	101 677	1 032	159	73	2 730
Prosent	100,0	96,2	1,0	0,2	0,1	2,6
Andre helserelaterte ytelser i alt						
Antall	463 357	122 758	1 024	33 432	4 913	301 230
Prosent	100,0	26,5	0,2	7,2	1,1	65,0
Arbeidsavklaringspenger						
Antall	172 008	53 216	779	30 210	3 190	84 613
Prosent	100,0	30,9	0,5	17,6	1,9	49,2
Varig uførestønad³						
Antall	291 349	69 542	245	3 222	1 723	216 617
Prosent	100,0	23,9	0,1	1,1	0,6	74,3
Etterlattepensjon						
Antall	23 635	13 620	143	22	4 087	5 763
Prosent	100,0	57,6	0,6	0,1	17,3	24,4
AFP						
Antall	46 995	11 424	4	7	62	35 498
Prosent	100,0	24,3	0,0	0,0	0,1	75,5
Kontantstøtte						
Antall	25 412	16 333	650	88	560	7 781
Prosent	100,0	64,3	2,6	0,3	2,2	30,6
Enslig forsørgerstønad						
Antall	16 258	9 295	942	211	2 462	3 348
Prosent	100,0	57,2	5,8	1,3	15,1	20,6
Sosialhjelp						
Antall	28 761	5 112	5 849	1 118	1 117	15 565
Prosent	100,0	17,8	20,3	3,9	3,9	54,1

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Hvis en legger disse 10 000 personene til tallet over personer utenfor arbeidslivet, var omtrent 519 700 personer utenfor arbeidslivet og mottakere av velferdsytelser hvis kun sysselsatte regnes som innenfor arbeidslivet. Dette tilsvarer 15,5 prosent av befolkningen 15-66 år (bosatte per 1.1.2011). Tilsvarende var om lag 471 700 personer utenfor hvis vi regner registrert helt arbeidsledige som deltakere i arbeidslivet, en avgrensning som overlapper med definisjonen av å delta i *arbeidsstyrken*. Dette tilsvarer 14,0 prosent av befolkningen 15-66 år (bosatte per 1.1.2011). I 2009 var tilsvarende andel 13,6 prosent.

Hvis vi også regner andre arbeidssøkere som deltakere i arbeidslivet, tar høyde for kvalitetsvurderingene nevnt ovenfor og at noen av de på sykepenger forsvinner ut, var omtrent 413 400 personer mottakere av ytelser og utenfor arbeidslivet i 2010. Tilsvarende var om lag 398 500 personer utenfor og mottakere av velferdsytelser hvis de under utdanning i tillegg regnes som deltakere i arbeidslivet.

4.2. Innvandrere

I dette kapitlet presenterer vi først hvor mange innvandrere som mottar ulike velferdsytelser. Som for hele befolkningen vektlegges velferdsytelser som gis som erstatning for arbeidsinntekt. Vi tar høyde for at noen av innvandrerne som er mottakere av sykepenger i 2010 kan være på vei ut av arbeidslivet ved å presentere hvilken status de har på arbeidsmarkedet året etter. Problemstillingen som søkes belyst i dette kapitlet er hvor mange innvandrere som er på velferdsytelser uten å delta i arbeidslivet.

I tabell 4.4 presenteres både antallet ytelser som utbetales til innvandrere fra 15 til og med 66 år og antallet innvandrere i samme alder som mottar ulike velferdsytelser. Tabellen er tilsvarende som tabell 4.1 for hele befolkningen, slik at venstre kolonne er en fulltelling av antall ytelser mens i høyre kolonne er dubletter fjernet slik at en person står som mottaker av kun én ytelse. Ytelsene er prioritert i samme rekkefølge som de er listet opp i tabellen, fra topp til bunn.

Som vi ser var det totale antallet ytelser blant innvandrere 118 526, mens til sammen 106 571 innvandrere mottok en ytelse i 2010. Som for hele befolkningens ett under ett ser det ut som det er spesielt vanlig å kombinere sosialhjelp med andre ytelser blant de innvandrerne som mottar ytelser.

Tabell 4.4. Antall ytelser blant innvandrere (15-66 år) og antall innvandrere (15-66 år) som mottar en ytelse. 2010

	Antall ytelser	Antall som mottar en ytelse (prioritert)
I alt	118 526	106 571
Dagpenger, individstønad, m.m. ¹	30 702	30 702
Sykepenger fra folketrygden	12 138	11 699
Arbeidsavklaringspenger	22 334	22 169
Varig uførestønad ²	17 531	17 202
Etterlattepensjon	2 174	1 799
AFP	1 211	1 200
Kontantstøtte	10 468	8 563
Enslig forsørgerstønad	3 883	2 604
Sosialhjelp	18 085	10 633

¹ Her inngår også introduksjonsstønad

² Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Til sammen 39 371 innvandrere mottok en av de helserelaterte ytelsene arbeidsavklaringspenger eller varig uførestønad i 2010. Dette utgjorde 9,1 prosent av det totale antallet innvandrere i alderen 15-66 år,¹⁵ en andel som dermed er 4,7 prosentpoeng lavere enn for hele befolkningen. Sykemeldte regnes som tidligere nevnt ifølge internasjonale anbefalinger som sysselsatte med midlertidig fravær. Hvis vi likevel inkluderer innvandrerne som mottar sykepenger i tallet for de på helserelaterte ytelser, var andelen innvandrere på helserelaterte ytelser 11,7 prosent.

¹⁵ Det var 435 026 innvandrere i alderen 15-66 år per 1. januar 2011. Innvandrere er per definisjon bosatte.

Dette er 5,2 prosentpoeng lavere enn for hele befolkningen sett under ett. Én faktor som bidrar til å trekke ned antallet innvandrere på slike ytelser er at sysselsettingen er lavere i denne gruppen enn i befolkningen for øvrig, slik at færre har krav på sykepenger. I tillegg er innvandrerne som befolkningsgruppe yngre enn resten av befolkningen, noe som også bidrar til å forklare noe av forskjellen dersom vi forutsetter at yngre er sjeldnere syke enn eldre.

Antall innvandrere som mottar sykepenger og er tilbake i jobb året etter

Vi vil her forsøke å gi et bilde av hvor mange av innvandrerne som mottok sykepenger fra folketrygden i 2010 som forsvinner ut av arbeidslivet. Det gjør vi ved å bruke SFP til å se hva slags aktiviteter eller ytelser disse personene hadde året etter.

Som man ser i tabell 4.5 mottok 12 138 innvandrere sykepenger i 2010, og 11 892 var under 67 år og var med i SFP året etter¹⁶. Vi ser at et flertall av sykepengemottakerne i 2010 er sysselsatte i 2011, 8 357 personer. Dette svarer til 70,3 prosent av de 11 892 innvandrerne som er med i SFP og under 67 år i 2011. Hvis vi setter grensen for å delta i arbeidslivet ved om man er sysselsatt eller ikke, var dermed de resterende 3 535 mottakerne av sykepenger i 2010 ikke lenger deltakere i arbeidslivet i 2011. Hvis vi inkluderer de registrert helt ledige som deltakere i arbeidslivet, slik at dette blir ensbetydende med å være i arbeidsstyrken, var 2 772 av mottakerne av sykepenger i 2010 ikke lenger deltakere i arbeidslivet i 2011. Hvis vi i tillegg inkluderer andre arbeidssøkere¹⁷ blant de som deltar i arbeidslivet blir tallet 2 450, og hvis vi også inkluderer de under utdanning blir tallet redusert til 2 283 innvandrere som mottok sykepenger i 2010 og som ikke deltok i arbeidslivet i 2011. I tabell 4.6 kan man se hvordan disse ovennevnte gruppene er fordelt etter landbakgrunn.

Dersom vi setter kriteriet for ikke å delta i arbeidslivet ved å være med i arbeidsstyrken eller ei, var det som nevnt 2 772 innvandrere som mottok sykepenger i 2010 og som var utenfor arbeidslivet i 2011. Dette utgjorde 23,3 prosent av innvandrerne som mottok sykepenger i 2010 og som var under 67 år og med i SFP året etter. Det var innvandrere fra Afrika, Asia¹⁸ og Øst-Europa utenom EU som hadde høyest andel mottakere av sykepenger som forsvant ut av arbeidslivet etter denne definisjonen, med andeler på mellom 25,1 og 26,8 prosent. Lavest andel var det blant innvandrere fra Norden med 17,7 prosent. Tilsvarende andel for hele befolkningen var 19,1 prosent.

Tabell 4.5. Innvandrere (15-66 år i 2010) som mottok sykepenger i 2010, etter aktivitet eller ytelse i 2010 og 2011

	2010	2011
I alt	12 138	11 892
Sysselsatt	11 082	8 357
Registrert helt ledig	491	763
Andre arbeidssøkere ¹	55	322
Ordinær utdanning	20	167
Sykepenger	490	57
Arbeidsavklaringspenger	-	1 324
Varig uførepensjon ²⁾	-	102
Etterlattepensjon inkl. barnepensjon	-	4
AFP-pensjon	-	14
Alderspensjon	-	4
Pensjoner fra andre enn NAV/Folketrygden	-	20
Kontantstøtte	-	37
Enslig forsørgerstønad	-	9
Sosialhjelp	-	54
Nedsatt arbeidsevne, ikke på tiltak	-	35
Ukjent status	-	623

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad, og nedsatt arbeidsevne på tiltak.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

¹⁶ Av differansen på 246 personer mellom 2010 og 2011 hadde 55 blitt 67 år i 2011, mens 191 var ikke lenger med i SFP.

¹⁷ Vi bruker begrepet "andre arbeidssøkere" på samme måte som tidligere i rapporten, der altså personer som tar del i ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne) eller har nedsatt arbeidsevne og er på tiltak, samt personer som mottar ytelsene individstønad, dagpenger eller introduksjonsstønad inngår.

¹⁸ Inkludert Tyrkia.

Tabell 4.6. Innvandrere (15-66 år i 2010) som mottok sykepenger i 2010, etter aktivitet i 2011 og landbakgrunn

	I alt	Norden	Vest-Europa utenom Norden	EU-land i Øst-Europa	Øst-Europa utenom EU	Nord-Amerika og Oseania	Asia inkl. Tyrkia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt	11 892	1 540	1 108	1 719	1 771	160	1 802	3 293	499
Sysselsatt	8 357	1 225	820	1 237	1 211	127	1 225	2 158	354
Ikke sysselsatt	3 535	315	288	482	560	33	577	1 135	145
Herav ikke registrert helt ledig	2 772	272	240	328	445	30	461	883	113
Herav ikke andre arbeidssøkere ¹	2 450	246	212	289	398	26	405	777	97
Herav ikke under utdanning	2 283	235	198	279	365	26	389	703	88

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad, og nedsatt arbeidsevne på tiltak

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Antall innvandrere som mottar velferdsytelser uten å delta i arbeidslivet

Tabell 4.7 viser hvor mange innvandrere som mottar en ytelse som er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning, eller ingen av delene. Tabellen svarer til tabell 4.3, som gjelder hele befolkningen. I kategorien "andre arbeidssøkere" inngår personer som tar del i *ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne)* eller har *nedsatt arbeidsevne og er på tiltak*, samt personer som mottar ytelsene individstønad, dagpenger eller introduksjonsstønad.

Som en ser av tabell 4.7 er en stor andel av innvandrerne som mottar sykepenger samtidig sysselsatt. Flertallet av de som mottar dagpenger er arbeidssøkere, og de fleste mottakerne av varig uføretrygd og AFP tilhører restgruppen som verken er sysselsatt, arbeidssøkere eller under utdanning. Dette samsvarer i stor grad med fordelingene i hele befolkningen sett under ett (tabell 4.3). Sammenlignet med hele befolkningen er det imidlertid en lavere andel innvandrere som ender opp i restgruppen, som altså består av de som verken er sysselsatte, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere eller under utdanning. For hele befolkningen var denne andelen 46,9 prosent, sammenlignet med 38,2 prosent blant innvandrerne. Dette henger sammen med at det er relativt sett flere innvandrere på dagpenger, individstønad eller introduksjonsstønad enn blant hele befolkningen, siden disse per definisjon ikke kan havne i restgruppen.

Når det gjelder mottakere av kontantstøtte er det blant innvandrerne en lavere andel sysselsatte og en høyere andel i restgruppen enn blant hele befolkningen sett under ett. Dette gjelder også gruppene av mottakere av etterlatepensjon og enslig forsørgerstønad. Blant mottakerne av sosialhjelp er derimot andelen sysselsatte og andelen i restgruppen omtrent like store blant innvandrerne som blant hele befolkningen sett under ett.

Til sammen var 34 331 (32,2 prosent) av innvandrerne som mottok ytelser også sysselsatt i 2010, og 13 684 var registrert helt arbeidsledige.¹⁹ Hvis vi tar utgangspunkt i at det bare er de sysselsatte som deltar i arbeidslivet, var det 72 240 innvandrere som mottok velferdsytelser uten å delta i arbeidslivet i 2010. Men hvis vi regner deltakelse i arbeidslivet som ensbetydende med å være i arbeidsstyrken (sysselsatt eller arbeidsledig), var 58 556 innvandrere mottakere av velferdsordninger og utenfor arbeidslivet. Da har vi, i tillegg til de sysselsatte, trukket fra de 13 684 registrert helt ledige. Det vil imidlertid kunne være slik at noen av de registrert helt ledige aldri får jobb og slik sett ikke deltar i arbeidslivet.

¹⁹ Som i tabell 5 kan personer ha flere statuser samtidig. Alle som er sysselsatt er trukket ut først, fulgt av personer som er arbeidssøkere eller på tiltak, og deretter personer under utdanning. En person som både er registrert helt arbeidsledig og er under utdanning plasseres med andre ord i gruppen for registrert helt arbeidsledig.

Tabell 4.7. Innvandrere (15-66 år) på velferdsytelser, etter type velferdsytelse og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	106 571	34 331	13 684	16 301	1 574	40 681	
Prosent	100,0	32,2	12,8	15,3	1,5	38,2	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	30 702	7 964	10 590	12 148	-	-	
Prosent	100,0	25,9	34,5	39,6	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	11 699	10 960	225	12	16	486	
Prosent	100,0	93,7	1,9	0,1	0,1	4,2	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	39 371	7 274	151	3 606	440	27 900	
Prosent	100,0	18,5	0,4	9,2	1,1	70,9	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	22 169	4 769	121	3 518	336	13 425	
Prosent	100,0	21,5	0,5	15,9	1,5	60,6	
Varig uførestønad³							
Antall	17 202	2 505	30	88	104	14 475	
Prosent	100,0	14,6	0,2	0,5	0,6	84,1	
Etterlattepensjon							
Antall	1 799	828	24	8	174	765	
Prosent	100,0	46,0	1,3	0,4	9,7	42,5	
AFP							
Antall	1 200	250	-	-	5	945	
Prosent	100,0	20,8	-	-	0,4	78,8	
Kontantstøtte							
Antall	8 563	4 166	409	68	130	3 790	
Prosent	100,0	48,7	4,8	0,8	1,5	44,3	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	2 604	1 016	276	95	349	868	
Prosent	100,0	39,0	10,6	3,6	13,4	33,3	
Sosialhjelp							
Antall	10 633	1 873	2 009	364	460	5 927	
Prosent	100,0	17,6	18,9	3,4	4,3	55,7	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå

I kategorien *andre arbeidssøkende* inngår personer som tar del i tiltak og/eller mottar ytelser med det som mål at de skal komme i arbeid. Også her kan det være slik at noen av dem aldri får jobb. Hvis en likevel tar utgangspunkt i at denne gruppen deltar i arbeidslivet, var 42 255 innvandrere mottakere av velferdsytelser og utenfor arbeidslivet i 2010. De 1 574 innvandrerne som mottok en ytelse og var under utdanning i 2010 kan ses som personer som øker sin kompetanse og forbereder seg til arbeidslivet. Sett på denne måten vil sannsynligvis relativt mange av disse komme inn i arbeidslivet på et senere tidspunkt. Hvis vi behandler dem som deltakere i arbeidslivet i tillegg til de ovennevnte gruppene, var 40 681 innvandrere mottakere av velferdsytelser og utenfor arbeidslivet.

I forrige underkapittel så vi hvor stor andel av innvandrerne som mottok sykepenger i 2010 som var utenfor arbeidslivet i 2010. Dette utgjorde 3 535 personer hvis en definerer kun sysselsatte som innenfor arbeidslivet og 2 772 personer hvis vi også tar med de som er registrert helt arbeidsledige. Legger en disse til tallene for innvandrere utenfor arbeidslivet i 2010, var 75 775 utenfor om en definerer kun sysselsatte som deltakere i arbeidslivet. Tilsvarende var 61 328 innvandrere utenfor om en i tillegg definerer de som er registrert helt arbeidsledige som innenfor arbeidslivet. Dette svarer til 14,1 prosent av alle innvandrerne fra 15 opp til og med 66 år.

Deler vi innvandrerne i to grupper etter landbakgrunn, der den ene gruppen består av innvandrere fra Vest-Europa, EU forøvrig, Nord-Amerika og Oseania (heretter EU, Nord-Amerika, etc.), og den andre av innvandrere fra Asia, Afrika, Øst-Europa utenom EU og Sør- og Mellom-Amerika (heretter Asia, Afrika, etc.), finner

vi at det er svært store forskjeller med hensyn til det å motta velferdsytelser og ikke delta i arbeidslivet. Av de 61 328 innvanderne nevnt ovenfor, der vi satt likhets-tegn mellom deltakelse i arbeidslivet med å være i arbeidsstyrken eller ikke, kom 10 996 fra EU, Nord-Amerika, etc. og 50 332 fra Asia²⁰, Afrika, etc. Dette tilsvarer henholdsvis 5,8 og 20,6 prosent av personene i hver av disse to gruppene.²¹ Det ligger utenfor problemstillingene i denne rapporten å diskutere mulige årsaker til den store forskjellen mellom disse to gruppene når det gjelder mottak av velferdsytelser og deltakelse i arbeidslivet. Vi vil likevel påpeke at innvanderne i førstnevnte gruppe er dominert av arbeidsinnvandrere mens sistnevnte gruppe i større grad er dominert av flyktninger. Vedleggstabellene A-H viser tilsvarende fordelinger som tabell 4.7, men for forskjellige grupper av innvandrere (fordelt etter landbakgrunn).

I rapporten som denne rapporten er en videreføring av, gjorde vi en del vurderinger av hvor omfattende manglende utmelding fra Aa-registeret kan være (Jakobsen m.fl. 2012:13-16). For hele befolkningen la vi til 10 000 personer til tallet på personer utenfor arbeidslivet på bakgrunn av disse beregningene. Vi skal her gjøre samme type beregning for innvandrere og forutsetter dermed at feilnivået blant innvanderne når det gjelder mangelfulle utmeldinger fra Aa-registeret er likt som blant hele befolkningen sett under ett. Når vi tar utgangspunkt i at 9,4 prosent av de 2 505 sysselsatte med varig uførestønad og 3,3 prosent av de 250 sysselsatte på AFP (se tabell 4.7) egentlig skulle vært utmeldt av AA-registeret, og at om lag 1 prosent av de 34 331 sysselsatte på velferdsytelser feilaktig blir registrert som sysselsatte, kan vi av kvalitetshensyn trekke fra omtrent 600 personer fra tallet på sysselsatte.²²

Hvis en legger disse 600 personene til tallet over personer utenfor arbeidslivet, var omtrent 76 400 innvandrere utenfor arbeidslivet og mottakere av velferdsytelser hvis kun sysselsatte regnes som innenfor arbeidslivet. Tilsvarende var om lag 61 900 innvandrere utenfor hvis vi regner registrert helt arbeidsledige som deltakere i arbeidslivet, en avgrensning som overlapper med definisjonen av å delta i *arbeidsstyrken*. Dette svarte til 14,2 prosent av innvanderne 15-66 år. Som vi så i forrige kapittel var tilsvarende andel for hele befolkningen 14 prosent.

Hvis vi også regner andre arbeidssøkere som deltakere i arbeidslivet, tar høyde for kvalitetsvurderingene nevnt ovenfor og at noen av de på sykepengen forsvinner ut, var omtrent 45 300 innvandrere mottakere av ytelse og utenfor arbeidslivet i 2010. Tilsvarende var om lag 43 600 innvandrere utenfor og mottakere av velferdsytelser hvis de under utdanning i tillegg regnes som deltakere i arbeidslivet.

4.3. Lønnstakere på korttidsopphold

Vi vil her besvare problemstilling 2, som dreier seg om omfanget av velferdsytelser blant de som tidligere har vært lønnstakere på korttidsopphold. Vi ser på lønnstakere som var på korttidsopphold i henholdsvis 2008 og 2009 og som var registrert bosatt i 2010 når vi besvarer problemstillingen for denne gruppen.

Lønnstakere på korttidsopphold i 2009 som var registrert bosatt i 2010

Det var 74 654 lønnstakere på korttidsopphold i Norge i 4. kvartal 2009 (tabell 4.8). Av disse var 52,4 prosent også lønnstaker og på korttidsopphold (ikke bosatt) i 4. kvartal 2010, mens 7,6 prosent hadde skiftet status til bosatt. Av dem som gikk fra å være på korttidsopphold i 2009 til å bli bosatt i 2010, var flest sysselsatte (6,5 prosent). Kun 1,1 prosent, eller 854 personer, var ikke sysselsatte. Omtrent halvparten av de som hadde blitt bosatt i 2010 og som ikke var sysselsatt, hadde

²⁰ Inkludert Tyrkia.

²¹ Det var 190 283 innvandrere (15-66 år) fra EU, Nord-Amerika, etc. og 244 743 innvandrere (15-66 år) fra Asia, Afrika, etc. per 1. januar 2011.

²² På grunn av små tall har vi ikke gjort tilsvarende utregninger for innvandrere fordelt etter landbakgrunn.

ukjent status i 2010. Vi antar at dette enten er personer som har utvandret uten å rapportere det til myndighetene, var hjemmeværende eller jobbet svart.

Tabell 4.8. Lønnstakere ikke registrert bosatt i 2009, etter status i 2010. Absolutte tall og prosent

	Absolutte tall	Prosent
I alt	74 654	100,0
Lønnstaker, ikke bosatt	39 109	52,4
Registrert bosatt	5 693	7,6
Herav:		
Sysselsatt	4 839	6,5
Registrert helt arbeidsledig/andre arbeidssøkende ¹	367	0,5
Under utdanning	33	0,0
Helserelaterte ytelser og alderspensjon/AFP	18	0,0
Ukjent status	423	0,6
Annet ²	13	0,0
Ikke bosatt og ikke sysselsatt	29 852	40,0

¹ Under "andre arbeidssøkende" inngår her ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønning, dagpenger og introduksjonsstønning

² Her inngår kontantstøtte, enslig forsørgerstønning, sosialhjelp og nedsatt arbeidsevne, på tiltak

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.8 er en videreføring av noen av tabellene i rapporten "Lønnstakere på korttidsopphold og sysselsatte innvandrere" (Berge 2011: 22). I tabellen ser vi at om lag halvparten av de som var lønnstakere på korttidsopphold i 2009 var også det i 2010. Dette er på nivå med det man fant for årene 2007-2008 og 2008-2009. Andelen av de som var lønnstakere på korttidsopphold i 2009 og som hadde skiftet status til bosatt i 2010 var rundt 8 prosent. Også dette er på nivå med det man fant for de to andre nevnte tidsperiodene.

I tabell 4.8 har personene status på bakgrunn av en prioritering, slik at f. eks en sysselsatt som også mottar en velferdsytelse får status som sysselsatt. Vi skal nå se på i hvilken grad personer som var lønnstakere på korttidsopphold i 2009 og bosatte i 2010 mottok ytelser. Tabell 4.9 er tilsvarende som tabell 4.1 for hele befolkningen og tabell 4.4 for innvandrere, slik at venstre kolonne er en fulltelling av antall ytelser mens i høyre kolonne er dubletter fjernet slik at en person står som mottaker av kun én ytelse. Ytelsene er prioritert i samme rekkefølge som de er listet opp i tabellen, fra topp til bunn.

Tabell 4.9. Personer (15-66 år i 2010) som var lønnstakere på korttidsopphold i 2009 og registrert bosatt i 2010. Antall ytelser og antall personer som mottar en ytelse i 2010

	Antall ytelser	Antall personer som mottar en ytelse (prioritert)
I alt	639	608
Dagpenger, m.m. ¹	376	376
Sykepenger fra folketrygden	119	115
Arbeidsavklaringspenger	22	22
Varig uførestønning ²	6	5
Etterlattepensjon/AFP	3	2
Kontantstøtte	78	67
Sosialhjelp ³⁾	35	21

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Som vi ser i tabell 4.9, mottok 608 av de som var lønnstakere og på korttidsopphold i 2009 og registrert bosatt i 2010, en velferdsytelse i 2010. Dette tilsvarer 10,7 prosent av personene som var lønnstakere på korttidsopphold i 2009 og registrert bosatt i 2010 (5 693 personer). Når vi ser på helserelaterte ytelser (arbeidsavklaringspenger og uførestønning) slik som vi gjorde for hele befolkningen og innvandrere, mottok 0,5 prosent av personene som var lønnstakere på korttidsopphold i 2009 og registrert bosatt i 2010 slike ytelser. Hvis vi i tillegg legger til de på sykepenger, som altså ifølge internasjonale anbefalinger behandles som midlertidig fraværende sysselsatte, mottok 2,5 prosent av personene i denne gruppen helserelaterte ytelser. For hele befolkningen var tilsvarende andel 16,9 prosent og for innvandrere 11,7 prosent.

Lønnstakere på korttidsopphold i 2008 som var registrert bosatt i 2010

Vi skal her gjøre akkurat det samme som ovenfor, med den forskjell at vi går to år tilbake i stedet for ett. Det var 80 427 lønnstakere på korttidsopphold i Norge i 4. kvartal 2008 (tabell 4.10). Av disse var 36,7 prosent også lønnstakere og på korttidsopphold (ikke bosatte) samme kvartal to år etter, mens 14,3 prosent hadde blitt bosatt. Av de som gikk fra korttidsopphold i 2008 til å bli bosatt i 2010 var flertallet, 11,8 prosent, sysselsatt. Omtrent halvparten av de resterende bosatte hadde ukjent status (1,2 prosent) i 2010, en gruppe vi antar enten har utvandret uten å rapportere det til myndighetene, var hjemmeværende eller jobbet svart.

Tabell 4.10 er en videreføring av noen av tabellene i rapporten "Lønnstakere på korttidsopphold og sysselsatte innvandrere" (Berge 2011). Andelen lønnstakere på korttidsopphold som man finner igjen som lønnstakere på korttidsopphold også to år etter lå på mellom 36 og 38 prosent i årene 2005-2007, 2006-2008 og 2007-2009. Andelen personer som hadde skiftet status til bosatt og som var sysselsatt lå på mellom 11 og 13 prosent overgangene mellom disse årene. Overgangene som vi ser fra 2008 til 2010 for denne gruppen av personer er altså ganske lik de tilsvarende overgangene vi har sett siden 2005.

Tabell 4.10. Lønnstakere ikke registrert bosatt i 2008, etter status i 2010. Absolutte tall og prosent

	Absolutte tall	Prosent
I alt	80 427	100,0
Lønnstaker, ikke bosatt	29 477	36,7
Registrert bosatt	11 464	14,3
Herav:		
Sysselsatt	9 456	11,8
Registrert helt arbeidsledig/andre arbeidssøkende ¹	844	1,0
Under utdanning	75	0,1
Helserelaterte ytelser og alderspensjon/AFP	76	0,1
Ukjent status	982	1,2
Annet ²	31	0,0
Ikke bosatt og ikke sysselsatt	39 486	49,1

¹ Under "andre arbeidssøkende" inngår her ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønning, dagpenger og introduksjonsstønning

² Her inngår kontantstøtte, enslig forsørgerstønning, sosialhjelp og nedsatt arbeidsevne, på tiltak

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I tabell 4.11 presenteres både antallet ytelser blant personer som var lønnstakere på korttidsopphold i 2008 og som var bosatt i 2010 og antallet personer i denne gruppen som mottar disse ytelsene. Som vi ser, var det 1 670 ytelser blant personer i denne gruppen. Det var i alt 1 575 personer som var lønnstakere på korttidsopphold i 2008 som var registrert bosatt og som var mottakere av velferdsytelser i 2010. Dette tilsvarer 13,7 prosent av personene som var lønnstakerne på korttidsopphold i 2008 og registrert bosatt i 2010. Til sammenligning var andelen 10,7 prosent blant tilsvarende gruppe som var på korttidsopphold i 2009.

Tabell 4.11. Personer (15-66 år i 2010) som var lønnstakere på korttidsopphold i 2008 og registrert bosatt i 2010. Antall ytelser og antall personer som mottar en ytelse i 2010

	Antall ytelser	Antall personer som mottar en ytelse (prioritert)
I alt	1 670	1 575
Dagpenger, m.m. ¹	1 013	1 013
Sykepenger fra folketrygden	238	226
Arbeidsavklaringspenger	80	77
Varig uførestønning ²	14	13
Etterlattepensjon/AFP	5	4
Kontantstøtte	213	177
Sosialhjelp ³	107	65

¹ Her inngår også individstønning og introduksjonsstønning

² Her inngår også foreløpig uførestønning

³ Her inngår også enslig forsørgerstønning

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Når vi ser på helserelaterte ytelser (arbeidsavklaringspenger og uførestønning) mottok 0,8 prosent av personene som var lønnstakerne på korttidsopphold i 2008 og registrert bosatt i 2010 slike ytelser. Hvis vi i tillegg legger til de på sykepenger,

som altså ifølge internasjonale anbefalinger behandles som midlertidig fraværende sysselsatte, mottok 2,8 prosent av personene i denne gruppen helserelaterte ytelser. For tilsvarende gruppe som var på korttidsopphold i 2008 var tilsvarende andel 2,5 prosent, og for hele befolkningen og innvandrere var andelene henholdsvis 16,9 og 11,7 prosent.

5. Hvor mye arbeider de som mottar velferdsytelser og er sysselsatt?

I dette kapitlet tar vi utgangspunkt i antallet sysselsatte som fremkommer av registrene, altså før vi har justert for datakvalitet og for de på sykepenge som går ut av jobb. Da er nesten 40 prosent av de som mottar ytelser regnet som sysselsatt. Noen av dem jobber lite og har hovedinntektskilden sin fra ytelser, mens andre jobber mye og mottar en liten ytelse. En del vil kanskje mene at de som jobber mye deltar i arbeidslivet i større grad enn de som jobber lite. Dette diskuteres ikke videre her, men for å gi et bilde av hvor mye personer som både mottar ytelser og er sysselsatt arbeider, presenterer vi en oversikt over avtalt arbeidstid for sysselsatte som mottar velferdsytelser.

Når en ser alle ytelsene samlet, har nesten halvparten av de som mottar ytelser og er sysselsatt en arbeidstid på 30 timer eller mer per uke (se tabell 5.1). Et betydelig flertall av de som mottar sykepenge jobber 30 timer eller mer, mens et flertall av de som mottar varig uføretrygd arbeider fra 1 til og med 19 timer i uka. Hvis en utelukker de som mottar sykepenge eller varig uførestønad, arbeider 42 prosent av de som mottar ytelser og er sysselsatt 30 timer eller mer.

I dette kapitlet har vi sett på hvor mange av ytelsesmottakerne som er sysselsatte, arbeidssøkere og under utdanning, og hvor mange som tilhører restgruppen som verken er sysselsatt, arbeidssøkere eller under utdanning. Ytelsesmottakerne som er sysselsatt, registrert helt ledige eller andre arbeidssøkere kan som nevnt oppfattes som innenfor arbeidslivet, og det er grunn til å tro at en del av personene som tar utdanning er på vei inn i arbeidslivet.

I det neste kapitlet vil vi fokusere på den gruppen som verken er i arbeidslivet eller på vei inn i arbeidslivet. Disse har vi definert som verken sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere eller under utdanning ifølge SFP. Denne gruppen kobles med AKU for å få opplysninger om hvor nært arbeidslivet de selv oppfatter seg som å være.

Tabell 5.1. Sysselsatte (15-66 år) på velferdsordninger etter avtalt arbeidstid. 2010

	I alt	30 timer	20-29	1-19	I alt	30 timer	20-29	1-19
		og mer	timer	timer		og mer	timer	timer
		Antall				Prosent		
I alt	306 386	144 503	36 082	125 801	100,0	47,2	11,8	41,1
Dagpenger, individstønad, m.m. ¹	26 167	11 123	2 383	12 661	100,0	42,5	9,1	48,4
Sykepenge fra folketrygden	101 677	77 111	10 711	13 855	100,0	75,8	10,5	13,6
Arbeidsavklaringspenge	53 216	18 590	5 613	29 013	100,0	34,9	10,5	54,5
Varig uførestønad ²	69 542	11 007	5 624	52 911	100,0	15,8	8,1	76,1
Etterlattepensjon	13 620	7 355	2 728	3 537	100,0	54,0	20,0	26,0
AFP	11 424	4 635	3 605	3 184	100,0	40,6	31,6	27,9
Kontantstøtte	16 333	8 082	3 274	4 977	100,0	49,5	20,0	30,5
Enslig forsørgerstønad	9 295	4 750	1 560	2 985	100,0	51,1	16,8	32,1
Sosialhjelp	5 112	1 850	584	2 678	100,0	36,2	11,4	52,4

¹ Her inngår også introduksjonsstønad

² Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6. Hvor mange av de på velferdsytelser og som er helt utenfor arbeidslivet ønsker å arbeide?

I dette kapitlet tar vi for oss de som mottar en ytelse og som verken er sysselsatt, registrert helt arbeidsledige, andre arbeidssøkere²³ eller under utdanning ifølge SFP. Det vil si de som havnet i restkolonnen i tabell 4.3, i alt 371 915 personer. Av disse var 1 980 med i AKU for 4. kvartal 2010. Ved å bruke registerdata har vi sett at denne gruppen av ytelsesmottakerne ikke var deltakere i arbeidslivet, verken ved å jobbe, ved å ta del i tiltak og/eller motta ytelse med arbeidsdeltakelse som mål eller ved å være under utdanning. Vi vet imidlertid ikke om mange av dem eventuelt hadde et ønske om arbeid eller om de var arbeidsledige etter den formelle definisjonen nevnt under punkt 2.1. Dette kan AKU gi svar på. Ved å se hva denne gruppen av ytelsesmottakere svarte i AKU, kan vi få en indikasjon på hvor nært knyttet til arbeidslivet de er ifølge AKUs definisjoner, og hvor nært knyttet til arbeidslivet de selv anser seg å være. Nærmere bestemt ser vi på om de i AKU blir definert som sysselsatt eller arbeidssøker og hvor mange som ønsker eller nylig har forsøkt å få arbeid. Aller først vil vi si litt om koblingen vi har gjort mellom SFP og AKU.

6.1. Kobling mellom SFP og AKU

I SFP er referansetidspunktet satt til den tredje uka i november. AKU er en utvalgsundersøkelse som pågår hele året, men som gir kvartalsvise tall. For å ha likest mulig referansetidspunkt har vi derfor koblet SFP for 2010 med AKU for 4. kvartal 2010. Som nevnt var det 371 915 personer som ifølge SFP verken er sysselsatt, arbeidssøker eller under utdanning i 2010. I 4. kvartal det året var 1 980 av disse med i AKU. Vi forutsetter her at disse 1 980 respondentene i AKU representerer alle de 371 915 personene som vi ønsker å si noe om. I gjennomsnitt representerer dermed hver av disse respondentene 188 personer. Dette ligger ganske nært den gjennomsnittlige oppblåsningsfaktoren i AKU. Denne varierer imidlertid etter kjønn, alder m.m.

Når man kobler SFP og AKU kan man på forhånd forvente visse avvik, hovedsakelig grunnet ulike referanseperioder (alle ukene i kvartalet i AKU), ulike kilder til dataene og ulike definisjoner av arbeidsledige (Nerland m.fl. 2011: 21-22). Av disse er ulike referanseperioder trolig den viktigste årsaken til avvik. Men både når det gjelder arbeidsledige og sysselsatte kan man i tillegg forvente avvik av andre årsaker. I AKU blir en person klassifisert som arbeidsledig ut fra kriterier om arbeidssøking og tilgjengelighet, mens tilsvarende status i SFP (registrert helt arbeidsledig) fastsettes på bakgrunn av registrert helt arbeidsledige hos NAV. Avvik på individnivå er derfor å forvente. Når det gjelder sysselsetting, kan det oppstå avvik mellom AKU og SFP fordi registerstatistikken bare vil fange opp sysselsetting blant personer med arbeidssted i Norge. Hvis en person f.eks. bor i Østfold og arbeider i Sverige, så vil han eller hun bli fanget opp som sysselsatt i AKU, mens samme person i registerdata vil fremstå som ikke-sysselsatt.

Siden vi på forhånd kan forvente visse avvik mellom SFP og AKU med hensyn til tilknytning til arbeidsmarkedet, kan en person som er utenfor arbeidsstyrken i SFP (verken sysselsatt eller arbeidsledig ifølge SFP) være i arbeidsstyrken i AKU (sysselsatt eller arbeidsledig ifølge AKU) eller visa versa. Tabell 6.1 som viser resultatene av koblingen, viser dermed også andelen som er henholdsvis sysselsatt ifølge AKU eller arbeidsledig ifølge AKU, selv om altså *ingen av personene er sysselsatt eller arbeidsledig ifølge SFP*. Dette behøver altså ikke være et resultat av dårlig datakvalitet, men kan i hovedsak forklares på bakgrunn av de ovennevnte faktorene. De er likevel inkludert i tabellen siden gruppen vi ser på (populasjonen) defineres på bakgrunn av hvilken status de har i SFP. Det er også verdt å påpeke i

²³ Vi bruker begrepet "andre arbeidssøkere" på samme måte som tidligere i rapporten, der altså personer som tar del i *ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne)* eller har *nedsatt arbeidsevne og er på tiltak*, samt personer som mottar ytelsene individstønad, dagpenger eller introduksjonsstønad inngår.

denne sammenheng at nivåtallene på landsnivå når det gjelder sysselsatte stemmer overens i SFP og AKU siden produksjonen av registerbasert sysselsettingsstatistikk tilpasser seg nivået i AKU (Nerland m.fl. 2011: 21).

I omtalen av tabellen begrenser vi oss til å omtale de som ifølge AKU er arbeidssøkere og de som ifølge AKU er utenfor arbeidsstyrken, og altså *ikke* de som ifølge AKU er sysselsatte. Begrunnelsen for dette er at nivåtallene på landsnivå når det gjelder sysselsatte, stemmer overens i SFP og AKU som følge av tilpasningen som blir gjort i den registerbaserte sysselsettingsstatistikken, mens det samme ikke blir gjort når det gjelder arbeidssøkerne. Siden definisjonen av arbeidssøker i AKU er forskjellig fra den i SFP, kommenterer vi spesielt denne gruppen. Som følge av forskjellen i de to definisjonene er det nemlig fullt mulig å være definert som arbeidssøker i AKU uten å være definert som det samme i SFP.

Det er også tidligere gjort analyser av samsvaret mellom status og hovedsakelig virksomhet i AKU (4. kvartal) og status i SFP (november) blant personer som har svart i AKU (Ibid.: 21-22). Et av resultatene fra disse analysene var at det store flertallet av AKU-respondentene hadde sammenfallende status i AKU og SFP når det gjaldt å være enten i eller utenfor arbeidsstyrken.

6.2. Ønske om arbeid

Alle respondentene i AKU som ikke jobber, blir spurt om de har forsøkt å få arbeid det siste året. Hvis de svarer bekreftende på dette, blir de deretter spurt om de har forsøkt i løpet av de siste fire ukene å få jobb. Svarer de "ja" på spørsmålet, blir de klassifisert som arbeidsledig i AKU, dersom de også tilfredsstillt kravet om å være tilgjengelig for arbeid innen to uker. Disse inkluderes dermed i arbeidsstyrken i AKU. Alle de øvrige som ikke har forsøkt å få arbeid (uavhengig av tidspunkt), blir spurt om de likevel ønsker et arbeid.

I dette kapitlet skal vi altså se på i hvilken grad personer som er helt utenfor i arbeidslivet ifølge SFP blir definert som arbeidsledige i AKU og hva de som havner utenfor arbeidsstyrken i AKU svarer på de ovennevnte spørsmålene om ønske om/forsøk på å få arbeid. Vi har slått disse spørsmålene sammen til to kategorier, slik at den ene kategorien består av personer som enten har forsøkt å få arbeid de siste fire ukene eller ønsker arbeid og den andre av personer som verken har forsøkt å få arbeid de siste fire ukene eller ikke ønsker arbeid (se tabell 6.1).

Vi har utelatt mottakere av sykepenger og enslig forsørgerstønning i tabell 6.1, men de er med i gruppen for i alt. Årsaken til at vi har utelatt dem som egne grupper i tabellen, var at det var svært få respondenter i AKU som verken var sysselsatt, registrert helt arbeidsledige, andre arbeidssøkere eller under utdanning ifølge SFP og som mottok hver av disse to velferdsytelsene.

I tabell 4.3 så vi at gruppen av ytelsesmottakere som verken er sysselsatt, arbeidssøkere eller under utdanning ifølge SFP besto av nesten 372 000 personer. I tabell 6.1 ser vi at 2,3 prosent (vektet) av de 1 980 AKU-respondentene som representerer alle de omtrent 372 000 ytelsesmottakerne det her er snakk om, ble definert som arbeidsledige i AKU. Koblingen med AKU tyder dermed på at i underkant av 9 000 av denne gruppen av ytelsesmottakere var arbeidsledige etter definisjonen der. Videre hadde 11,8 prosent av denne gruppen ønske om arbeid eller forsøkt å få arbeid siste 4 uker ifølge AKU, noe som tilsvarer nesten 44 000 personer.

Vi ser at det store flertallet av mottakerne av AFP og varig uførestønning verken var arbeidsledige ifølge AKU eller hadde forsøkt å få arbeid eller ønsker arbeid. I tabell 4.3 ser vi at det var nesten 217 000 mottakere av varig uførestønning i restgruppen, slik at disse mottakerne utgjorde flertallet av alle de som havnet i denne kategorien. Resultatet fra koblingen med AKU tyder på at kun 1 000 (0,6 prosent) av disse omtrent 217 000 var arbeidsledige ifølge AKU og at rundt 16 000 (7,6 prosent) av dem ønsket arbeid eller nylig hadde forsøkt å få arbeid.

Tabell 6.1. Personer (15-66 år) på utvalgte velferdsordninger (i prioritert rekkefølge) som verken er sysselsatt, registrert helt ledig, andre arbeidssøkere¹ eller under utdanning ifølge SFP, etter status i AKU og ønske om/forsøk på å få arbeid (AKU). Prosent. 4. kvartal 2010

Velferdsordning (SFP)	Antall respon- denter i AKU	Innenfor arbeidsstyrken i AKU			Utenfor arbeidsstyrken i AKU		
		I alt	Sysselsatt	Arbeidsledig	Ønsker arbeid ⁴	Ønsker ikke arbeid	Uoppgitt
I alt²	1 980	100,0	7,0	2,3	11,8	78,2	0,8
Arbeidsavklaringspenger	414	100,0	16,7	5,0	21,8	55,2	1,4
Varig uførestønad ³	1 184	100,0	3,0	0,6	7,6	88,3	0,4
Etterlattepensjon	24	100,0	6,0	-	11,3	82,7	-
AFP	246	100,0	5,6	-	2,6	91,4	0,4
Kontantstøtte	34	100,0	11,2	7,1	20,1	58,5	3,1
Sosialhjelp	58	100,0	4,5	16,6	26,2	50,0	2,7

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad, og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også mottakere av sykepenger og enslig forsørgerstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

⁴ Her inngår også de som har forsøkt å få arbeid de siste 4 ukene

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder mottakere av arbeidsavklaringspenger i restgruppen, som utgjorde i underkant av 85 000 personer ifølge tabell 4.3, fikk 5 prosent status som arbeidsledige i AKU (tabell 6.1). Dette tilsvarte dermed om lag 4 000 personer. Av de på arbeidsavklaringspenger hadde 21,8 prosent, tilsvarende i overkant av 18 000 personer, ønske om arbeid. Dette er den gruppen hvor det er flest personer (i absolutte tall) som enten er arbeidsledige eller som ønsker arbeid ifølge AKU.

En annen gruppe som også skiller seg ut med tanke på andelen som er arbeidsledige eller som ønsker arbeid ifølge AKU, er mottakerne av kontantstøtte. Restgruppen utgjorde ifølge tabell 4.3 i underkant av 8 000 personer. I tabell 6.1 ser vi at 20,1 prosent hadde ønske om arbeid. Dette tilsvarte nesten 2 000 personer. Under 1 000 personer ble definert som arbeidsledige i denne gruppen.

I likhet med mottakerne av kontantstøtte utgjør mottakerne av sosialhjelp heller ingen stor gruppe i denne sammenhengen. Men også denne gruppen skiller seg fra flertallet i gruppen av mottakere av velferdsytelser som verken er sysselsatt, arbeidsledig eller under utdanning ifølge SFP. I tabell 4.3 så vi at denne restgruppen besto av nesten 16 000 personer. I tabell 6.1 ser vi at 16,6 prosent, som dermed tilsvarte i underkant av 3 000 personer, fikk status som arbeidsledige i AKU. Videre ønsket 26,2 prosent arbeid, eller i overkant av 4 000 personer.

Koblingen med AKU tyder altså på at det ikke er store grupper av mottakere av velferdsordninger og som verken er sysselsatt, arbeidssøke eller under utdanning ifølge SFP og som ifølge AKU enten er arbeidsledige eller har et ønske om arbeid. Vi så at 9 000 av dem var arbeidsledige ifølge AKU og at 44 000 ønsket arbeid. Det store flertallet, tilsvarende omtrent 291 000 personer (78,2 prosent), var utenfor arbeidsstyrken også ifølge AKU og hadde ikke ønske om arbeid.

Litteratur

Berge, Christoffer (2011): *Lønnstakere på korttidsopphold og sysselsatte innvandrere. 4. kvartal 2009. tilpasning til arbeidsmarkedet og noen offentlige velferdsordninger*. Rapporter 2011/19, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/lonnstakere-paa-korttidsopphold-og-sysselsatte-innvandrere.4.kvartal-2009>

Dølvik, T., Nadim M. og Nielsen R. (2008): *Levekår og sosialhjelp. Hopning av levekårsproblemer blant individer og kommuner – effekt på sosialhjelpsutgifter*. Fafo-rapport 2008:02. <http://www.fafo.no/pub/rapp/20044/index.html>

Jakobsen, Monika Dybdahl, Horgen, Erik Herstad og Næsheim, Helge (2012): *Personer på velferdsytelser og utenfor arbeidslivet*. Rapporter 40/2012, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/personer-paa-velferdsytelser-og-utenfor-arbeidslivet>

Nerland, Sølve Mikal, Aurdal, Per Svein og Horgen, Eirik Herstad (2011): *System for persondata –versjon 9. Dokumentasjon av årgangene 2008-2009*. Notater 47/2011, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/system-for-persondata-versjon-9>

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A1. Innvandrere fra Norden (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	8 930	3 786	914	539	88	3 603	
Prosent	100,0	42,4	10,2	6,0	1,0	40,3	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	1 357	402	784	171	-	-	
Prosent	100,0	29,6	57,8	12,6	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	1 604	1 543	14	2	-	45	
Prosent	100,0	96,2	0,9	0,1	-	2,8	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	4 442	1 233	16	357	46	2 790	
Prosent	100,0	27,8	0,4	8,0	1,0	62,8	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	2 077	669	11	349	38	1 010	
Prosent	100,0	32,2	0,5	16,8	1,8	48,6	
Varig uførestønad³							
Antall	2 365	564	5	8	8	1 780	
Prosent	100,0	23,8	0,2	0,3	0,3	75,3	
Etterlattepensjon							
Antall	205	139	1	-	11	54	
Prosent	100,0	67,8	0,5	-	5,4	26,3	
AFP							
Antall	486	100	-	-	1	385	
Prosent	100,0	20,6	-	-	0,2	79,2	
Kontantstøtte							
Antall	324	201	5	-	3	115	
Prosent	100,0	62,0	1,5	-	0,9	35,5	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	122	83	6	-	15	18	
Prosent	100,0	68,0	4,9	-	12,3	14,8	
Sosialhjelp							
Antall	390	85	88	9	12	196	
Prosent	100,0	21,8	22,6	2,3	3,1	50,3	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell A2. Innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	6 014	2 686	759	387	36	2 146	
Prosent	100,0	44,7	12,6	6,4	0,6	35,7	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	1 350	458	691	201	-	-	
Prosent	100,0	33,9	51,2	14,9	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	1 111	1 063	17	1	2	28	
Prosent	100,0	95,7	1,5	-	0,2	2,5	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	2 541	719	-	178	17	1 627	
Prosent	100,0	28,3	-	7,0	0,7	64,0	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	1 173	434	7	174	13	545	
Prosent	100,0	37,0	0,6	14,8	1,1	46,5	
Varig uførestønad³							
Antall	1 368	285	-	4	4	1 075	
Prosent	100,0	20,8	-	0,3	0,3	78,6	
Etterlattepensjon							
Antall	127	80	-	-	1	46	
Prosent	100,0	63,0	-	-	0,8	36,2	
AFP							
Antall	339	83	-	-	4	252	
Prosent	100,0	24,5	-	-	-	74,3	
Kontantstøtte							
Antall	329	194	4	-	6	125	
Prosent	100,0	59,0	1,2	-	1,8	38,0	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	64	44	4	1	4	11	
Prosent	100,0	68,8	6,3	1,6	6,3	17,2	
Sosialhjelp							
Antall	153	45	36	6	2	64	
Prosent	100,0	29,4	23,5	3,9	1,3	41,8	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell A3. Innvandrere fra EU-land i Øst-Europa (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	11 919	5 528	3 600	830	52	1 909	
Prosent	100,0	46,4	30,2	7,0	0,4	16,0	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	5 740	1 744	3 378	618	-	-	
Prosent	100,0	30,4	58,9	10,8	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	1 655	1 562	28	-	1	64	
Prosent	100,0	94,4	1,7	-	0,1	3,9	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	1 809	479	9	196	17	1 108	
Prosent	100,0	26,5	0,5	10,8	0,9	61,2	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	1 092	328	7	189	12	556	
Prosent	100,0	30,0	0,6	17,3	1,1	50,9	
Varig uførestønad³							
Antall	717	151	2	7	5	552	
Prosent	100,0	21,1	0,3	1,0	0,7	77,0	
Etterlattepensjon							
Antall	130	84	3	-	6	37	
Prosent	100,0	64,6	2,3	-	4,6	28,5	
AFP							
Antall	52	11	-	-	-	41	
Prosent	100,0	21,2	-	-	-	78,8	
Kontantstøtte							
Antall	2 057	1 469	61	3	9	515	
Prosent	100,0	71,4	3,0	0,1	0,4	25,0	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	157	97	14	7	13	26	
Prosent	100,0	61,8	8,9	4,5	8,3	16,6	
Sosialhjelp							
Antall	319	82	107	6	6	118	
Prosent	100,0	25,7	33,5	1,9	1,9	37,0	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell A4. Innvandrere fra Øst-Europa utenom EU (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	12 260	4 022	1 381	1 406	183	5 268	
Prosent	100,0	32,8	11,3	11,5	1,5	43,0	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	2 395	675	975	745	-	-	
Prosent	100,0	28,2	40,7	31,1	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	1 708	1 588	42	4	1	73	
Prosent	100,0	93,0	2,5	0,2	0,1	4,3	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	5 583	976	22	600	58	3 927	
Prosent	100,0	17,5	0,4	10,7	1,0	70,3	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	3 708	751	18	585	46	2 308	
Prosent	100,0	20,3	0,5	15,8	1,2	62,2	
Varig uførestønad³							
Antall	1 875	225	4	15	12	1 619	
Prosent	100,0	12,0	0,2	0,8	0,6	86,3	
Etterlattepensjon							
Antall	160	74	2	-	16	68	
Prosent	100,0	46,3	1,3	-	10,0	42,5	
AFP							
Antall	29	7	-	-	-	22	
Prosent	100,0	24,1	-	-	-	75,9	
Kontantstøtte							
Antall	797	376	53	2	20	346	
Prosent	100,0	47,2	6,6	0,3	2,5	43,4	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	362	154	47	12	49	100	
Prosent	100,0	42,5	13,0	3,3	13,5	27,6	
Sosialhjelp							
Antall	1 226	172	240	43	39	732	
Prosent	100,0	14,0	19,6	3,5	3,2	59,7	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell A5. Innvandrere fra Amerika og Oseania (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	1 066	419	111	83	17	436	
Prosent	100,0	39,3	10,4	7,8	1,6	40,9	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	171	45	94	32	-	-	
Prosent	100,0	26,3	55,0	18,7	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	165	156	2	-	-	7	
Prosent	100,0	94,5	1,2	-	-	4,2	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	536	147	2	49	12	326	
Prosent	100,0	27,4	0,4	9,1	2,2	60,8	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	277	88	2	49	11	127	
Prosent	100,0	31,8	0,7	17,7	4,0	45,8	
Varig uførestønad³							
Antall	259	59	-	-	1	199	
Prosent	100,0	22,8	-	-	0,4	76,8	
Etterlattepensjon							
Antall	18	12	-	-	-	6	
Prosent	100,0	66,7	-	-	-	33,3	
AFP							
Antall	41	14	-	-	-	27	
Prosent	100,0	34,1	-	-	-	65,9	
Kontantstøtte							
Antall	77	28	2	-	1	46	
Prosent	100,0	36,4	2,6	-	1,3	59,7	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	14	8	1	-	3	2	
Prosent	100,0	57,1	7,1	-	21,4	14,3	
Sosialhjelp							
Antall	44	9	10	2	1	22	
Prosent	100,0	20,5	22,7	4,5	2,3	50,0	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell A6. Innvandrere fra Asia (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)				
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken		
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning	Rest
I alt						
Antall	43 230	12 060	4 194	7 244	630	19 102
Prosent	100,0	27,9	9,7	16,8	1,5	44,2
Dagpenger, individstønad, m.m.²						
Antall	11 096	2 664	2 961	5 471	-	-
Prosent	100,0	24,0	26,7	49,3	-	-
Sykepenger fra folketrygden						
Antall	4 040	3 717	98	4	9	212
Prosent	100,0	92,0	2,4	0,1	0,2	5,2
Andre helserelaterte ytelser i alt						
Antall	18 582	2 832	66	1 572	198	13 914
Prosent	100,0	15,2	0,4	8,5	1,1	74,9
Arbeidsavklaringspenger						
Antall	10 246	1 894	50	1 529	149	6 624
Prosent	100,0	18,5	0,5	14,9	1,5	64,6
Varig uførestønad³						
Antall	8 336	938	16	43	49	7 290
Prosent	100,0	11,3	0,2	0,5	0,6	87,5
Etterlattepensjon						
Antall	851	337	9	3	70	432
Prosent	100,0	39,6	1,1	0,4	8,2	50,8
AFP						
Antall	170	23	-	-	-	147
Prosent	100,0	13,5	-	-	-	86,5
Kontantstøtte						
Antall	3 294	1 455	177	23	49	1 590
Prosent	100,0	44,2	5,4	0,7	1,5	48,3
Enslig forsørgerstønad						
Antall	821	296	103	40	101	281
Prosent	100,0	36,1	12,5	4,9	12,3	34,2
Sosialhjelp						
Antall	4 376	736	780	131	203	2 526
Prosent	100,0	16,8	17,8	3,0	4,6	57,7

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell A7. Innvandrere fra Afrika (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	19 417	4 471	2 258	5 402	501	6 785	
Prosent	100,0	23,0	11,6	27,8	2,6	34,9	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	7 789	1 737	1 358	4 694	-	-	
Prosent	100,0	22,3	17,4	60,3	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	926	860	16	1	3	46	
Prosent	100,0	92,9	1,7	0,1	0,3	5,0	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	4 242	541	18	480	67	3 136	
Prosent	100,0	12,8	0,4	11,3	1,6	73,9	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	2 676	380	17	472	49	1 758	
Prosent	100,0	14,2	0,6	17,6	1,8	65,7	
Varig uførestønad³							
Antall	1 566	161	1	8	18	1 378	
Prosent	100,0	10,3	0,1	0,5	1,1	88,0	
Etterlattepensjon							
Antall	246	68	8	4	66	100	
Prosent	100,0	27,6	3,3	1,6	26,8	40,7	
AFP							
Antall	37	8	-	-	-	29	
Prosent	100,0	21,6	-	-	-	78,4	
Kontantstøtte							
Antall	1 471	350	101	37	35	948	
Prosent	100,0	23,8	6,9	2,5	2,4	64,4	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	871	241	77	31	140	382	
Prosent	100,0	27,7	8,8	3,6	16,1	43,9	
Sosialhjelp							
Antall	3 835	666	680	155	190	2 144	
Prosent	100,0	17,4	17,7	4,0	5,0	55,9	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell A8. Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere¹, under utdanning eller ingen av delene. 2010

	Personer som mottar en ytelse (prioritert)	Herav (i prioritert rekkefølge fra venstre)					Rest
		I arbeidsstyrken		Ikke i arbeidsstyrken			
		Sysselsatte	Registrert helt arbeidsledige	Andre arbeidssøkere ¹	Under utdanning		
I alt							
Antall	3 735	1 359	467	410	67	1 432	
Prosent	100,0	36,4	12,5	11,0	1,8	38,3	
Dagpenger, individstønad, m.m.²							
Antall	804	239	349	216	-	-	
Prosent	100,0	29,7	43,4	26,9	-	-	
Sykepenger fra folketrygden							
Antall	490	471	8	-	-	11	
Prosent	100,0	96,1	1,6	-	-	2,2	
Andre helserelaterte ytelser i alt							
Antall	1 636	347	11	174	25	1 079	
Prosent	100,0	21,2	0,7	10,6	1,5	66,0	
Arbeidsavklaringspenger							
Antall	920	225	9	171	18	497	
Prosent	100,0	24,5	1,0	18,6	2,0	54,0	
Varig uførestønad³							
Antall	716	122	2	3	7	582	
Prosent	100,0	17,0	0,3	0,4	1,0	81,3	
Etterlattepensjon							
Antall	62	34	1	1	4	22	
Prosent	100,0	54,8	1,6	1,6	6,5	35,5	
AFP							
Antall	46	4	-	-	-	42	
Prosent	100,0	8,7	-	-	-	91,3	
Kontantstøtte							
Antall	214	93	6	3	7	105	
Prosent	100,0	43,5	2,8	1,4	3,3	49,1	
Enslig forsørgerstønad							
Antall	193	93	24	4	24	48	
Prosent	100,0	48,2	12,4	2,1	12,4	24,9	
Sosialhjelp							
Antall	290	78	68	12	7	125	
Prosent	100,0	26,9	23,4	4,1	2,4	43,1	

¹ Her inngår ordinære tiltak (ikke nedsatt arbeidsevne), individstønad, dagpenger, introduksjonsstønad og nedsatt arbeidsevne på tiltak

² Her inngår også introduksjonsstønad

³ Her inngår også foreløpig uførestønad

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabellregister

3.1. Personer (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter tilknytning til arbeidslivet. Prosent av alle personer i hver gruppe, og absolutte tall avrundet til nærmeste 100. 2010	11
3.2. Personer (15-66 år) i SFP, etter alder. Prosent. 2010	11
3.3. Velferdsytelser blant personer (15-66 år) i alt, etter alder. 2010.....	13
3.4. Velferdsytelser blant innvandrere (15-66 år), etter alder. 2010	14
4.1. Antall ytelse blant personer (15-66 år) og antall personer (15-66 år) som mottar en ytelse. 2010	15
4.2. Personer (15-66 år) som mottok sykepenger i 2010, etter aktivitet eller ytelse i 2010 og 2011	16
4.3. Personer (15-66 år) på velferdsytelser, etter type velferdsytelse og om de er sysselsatt, registrert helt arbeidsledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010	18
4.4. Antall ytelse blant innvandrere (15-66 år) og antall innvandrere (15-66 år) som mottar en ytelse. 2010.....	19
4.5. Innvandrere (15-66 år i 2010) som mottok sykepenger i 2010, etter aktivitet eller ytelse i 2010 og 2011	20
4.6. Innvandrere (15-66 år i 2010) som mottok sykepenger i 2010, etter aktivitet i 2011 og landbakgrunn.....	21
4.7. Innvandrere (15-66 år) på velferdsytelser, etter type velferdsytelse og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010.....	22
4.8. Lønnstakere ikke registrert bosatt i 2009, etter status i 2010. Absolutte tall og prosent	24
4.9. Personer (15-66 år i 2010) som var lønnstakere på korttidsopphold i 2009 og registrert bosatt i 2010. Antall ytelse og antall personer som mottar en ytelse i 2010	24
4.10. Lønnstakere ikke registrert bosatt i 2008, etter status i 2010. Absolutte tall og prosent	25
4.11. Personer (15-66 år i 2010) som var lønnstakere på korttidsopphold i 2008 og registrert bosatt i 2010. Antall ytelse og antall personer som mottar en ytelse i 2010	25
5.1. Sysselsatte (15-66 år) på velferdsordninger etter avtalt arbeidstid. 2010.....	26
6.1. Personer (15-66 år) på utvalgte velferdsordninger (i prioritert rekkefølge) som verken er sysselsatt, registrert helt ledig, andre arbeidssøkere eller under utdanning ifølge SFP, etter status i AKU og ønske om/forsøk på å få arbeid (AKU). Prosent. 4. kvartal 2010.....	29
A1. Innvandrere fra Norden (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010.....	31
A2. Innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010.....	32
A3. Innvandrere fra EU-land i Øst-Europa (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010.....	33
A4. Innvandrere fra Øst-Europa utenom EU (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010.....	34
A5. Innvandrere fra Amerika og Oseania (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010.....	35
A6. Innvandrere fra Asia (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010	36
A7. Innvandrere fra Afrika (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010.....	37
A8. Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika (15-66 år) som mottar velferdsytelser, etter velferdsytelser og om de er sysselsatt, registrert helt ledige, andre arbeidssøkere, under utdanning eller ingen av delene. 2010	38

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9008-4 (trykt)
ISBN 978-82-537-9009-1 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-9008-4

9 788253 790084

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway